

33. Yleiset työt

Yleisten töiden lautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Yleisten töiden lautakuntaan kuuluivat v. 1955 puheenjohtajana liikennemestari V. J. Laitinen, varapuheenjohtajana yli-insinööri H. O. Backman sekä jäsenenä rakennusneuvos B. Kelopuu, varatuomari G. A. Laurent, työntekijä O. A. Salama, johtaja K. F. Sundqvist, rakennusneuvos H. Sysimetsä, insinööri K. R. Urho ja viilaaja V. A. Vanhanen. Kaupunginhallituksen edustajana oli teknillinen johtaja R. J. M. Granqvist ja lautakunnan sihteerinä aikana 1. 1. — 31. 5. toimi varatuomari R. Parviainen ja aikana 1. 6. — 31. 12. varatuomari T. Lehtinen.

Lautakunta kokoontui 52 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 1 915 asiaa. Lähetettyjen kirjeiden luku oli 664.

Lautakunnan lopulliset päätökset. Yleisten töiden lautakunnan kertomusvuoden aikana päättämistä asioista mainittakoon seuraavat:

Lautakunnan kokoukset päätettiin pitää maanantaisin klo 16 alkaen, kesäaikana klo 15 alkaen; pöytäkirjat pidettiin nähtävinä kokousta seuraavan maanantain jälkeisenä päivänä (17. 1. 71 §).

Lautakunta päätti hyväksyä Oy. Öhman Ab:n tarjouksen lastuimulaitteiden hankkimisesta poikien ammattikouluun hintaan 1 480 000 mk liikevaihtoveroineen (10. 1. 23 §).

Hankintaosasto oikeutettiin ostamaan puutavara- ja polttoainetoimistolta 4 945 kpl erimittaisia paalutukkeja yksikköhintoihin, joiden mukaan koko hankinnan arvoksi tuli enintään 10 159 625 mk vapaasti toimitettuna rakennusviraston varasto- ja työpaikoille kaupungin alueella (10. 1. 37 §).

Auroran sairaalan pesulaa varten hyväksyttiin G. W. Berg & Co:n tarjous pesukoneesta hintaan 1 310 000 mk vapaasti Helsingissä liikevaihtoveroineen (10. 1. 41 §) sekä Vesijohdoliike Oy. Huber Ab:n tarjous sairaalan lämpökeskuksen ja putkitunnelien putkitöiden suorituksesta hintaan 3 485 000 mk (6. 6. 791 §). Lastensairaalarakennuksen maalaustyöt päätettiin antaa Maalaamo P. Nurmisen suoritettavaksi hintaan 11 447 000 mk (17. 1. 79 §); verhojen ja verhotankojen toimitus Oy. Kaihdin ja Lippu -nimiselle yhtiölle hintaan 2 369 228 mk (17. 1. 78 §); 5 000 925 mk:n hintaiset valaisimet päätettiin hankkia Oy. Sähkömieheltä (7. 2. 183 §); kalustohankinnat päätettiin antaa seuraaville toiminimille jäljempänä mainituista hinnoista: Rauma-Repola Oy., 672 000 mk; Höyrypuuseppä Oy., 9 602 300 mk; Puutyö Ura Oy., 9 688 000 mk (4. 4. 498 §) sekä Puutyö Ura Oy., 4 510 000 mk (3. 10. 1 370 §); kalusteiden maalaustyöurakka annettiin Maalaamo P. Nurmiselle 3 645 000 mk:n hintaan (25. 4. 587 §). Sairaalan asuntoloiden putkitöiden suorittajaksi hyväksyttiin Oy. Keskuslämpö Ab., jonka tarjous oli loppusummaltaan 5 172 000 mk (13. 6. 833 §); sähkötyöt annettiin Issi Oy:n suoritettaviksi urakkahintoihin 2 144 000 mk ja 2 495 000 mk (20. 6. 875 §, 14. 11. 1 639 §); asuntoloiden maalaustyöt annettiin Maalausliike P. Kaires Oy:lle 2 480 000 mk:n urakkahintaan (8. 8. 1 080 §); Suomen Hissi ja Lämpöjohto Oy:n 7 060 000 mk:n hintainen tarjous lämmitys-, ilmanvaihto-, vesi- ja viemärilaitteista hyväksyttiin (28. 11. 1 725 §).

Kunnalliskodin IIIa asuntolarakennuksen putkitöiden suorituksesta hyväksyttiin Oy. Termon tarjous, 2 898 000 mk (31. 1. 140 §); A-rakennuksen ikkunoiden ja ovien toi-

mitus annettiin Velj. Udd Oy:lle hintaan 1 614 695 mk (14. 2. 214 §) sekä rakennuksen maalaustyöt Maalaus-Oy. A. Sorrin suoritettaviksi hintaan 5 940 000 mk (16. 5. 693 §). Kunnalliskodin uuden keskus-, keittiö- ja lämpökeskusrakennusryhmän luonnospiirustukset päätettiin tilata Arkkitehtitoimisto Cedercreutz & Railolta (10. 10. 1 422 §).

Lautakunta päätti antaa hankintaosaston hoidettavaksi siiviläkoneen hankinnan suolipuhdistamon viemärivesien puhdistamiseksi teurastamon lantalarakennukseen Oy. Tekno-Monthan Ab:ltä hintaan cif Helsinki DM 21 075 — 7 % (31. 1. 141 §).

Lautakunta oikeutti hankintaosaston tilaamaan Lokomo Oy:ltä kaksi Teräskarhu 12 -merkkistä moottoritiehöylää hintaan 5 180 000 mk/kpl, 2 kpl repijöitä hintaan 120 000 mk/kpl ja 2 kpl säätölaitteita repijöitä varten hintaan 151 000 mk/kpl, kaikki hinnat ilman liikevaihtoveroa vapaasti Tampereella. Toimitusaika 1 kpl varastosta heti ja 1 kpl helmikuun loppuun mennessä (7. 2. 171 §).

Felix-Filmi Oy:n anomukseen saada filmauslupa kaupungin kasvipuutarhassa n. 4 tunnin ajaksi suostuttiin sillä ehdolla, että filmaus suoritettiin ennen talvipuutarhan avaamista yleisölle. Korvaussummaksi määrättiin 10 000 mk (7. 2. 173 §).

Lautakunta hyväksyi Oy. Rauhaniemi Ab:n 1 790 000 mk:n suuruisen tarjouksen tuberkuloosiparantolan uuden lämpökeskuksen savupiipun rakentamisesta (14. 2. 216 §); lämpökeskuksen lämpö- ja ilmanvaihtotyöt annettiin Keskuslämpö Oy:n suoritettaviksi 23 740 000 mk:n hintaan sekä vesi- ja viemärijohtotyöt vesilaitokselle, hintana 2 830 000 mk (4. 4. 482 §); parantolan keittiörakennusta varten tilattiin täydellinen suunnitelma lämmitys-, ilmanvaihto- ja saniteettilaitteista I. Aspialan insinööri-toimistolta (24. 10. 1 477 §).

Etelä-Kaarelan kansakoulun putkitöiden suorituksesta hyväksyttiin vesilaitoksen 2 420 000 mk:n hintainen tarjous (21. 2. 250 §); Tehtaankadun kansakoulussa suoritettavista putkitöistä samoin vesilaitoksen tarjous, hinnaltaan 2 070 000 mk, sekä ilmanvaihto- ja keskuslämmityslaitteista öljypolttimineen Oy. Radiator Ab:n tarjous, jonka hinta oli 5 910 000 mk (7. 3. 328 §); koulun maalaustyöt päätettiin antaa Maalaamo V. Björkqvistille hintaan 4 985 000 mk (23. 5. 716 §). Taivallahden kansakoulun kaluston toimitus annettiin Velj. Udd Oy:lle, hinta 3 245 000 mk (14. 3. 373 §) sekä Koulukalusto Oy:lle, hinta 2 922 480 mk, siihen lisättynä kuljetus- ja pakkauskustannukset (25. 4. 586 §); koulun maalaustyöt annettiin Maalausliike K. Toivosen, jonka urakkatarjoukset olivat 6 625 000 mk ja 4 260 000 mk, suoritettaviksi (28. 3. 440 §, 22. 8. 1 140 §). Käpylän kansakoulun maalaustyöt annettiin urakalla suoritettaviksi Maalaamo V. Björkqvistille, hinta 4 320 000 mk (16. 5. 694 §). Vallilan kansakoulun maalaustöiden suoritus päätettiin antaa Loukimon maalausliikkeelle, urakkahintana 2 250 000 mk (4. 7. 935 §). Maunulan kansakoulun sähkötyöt annettiin Oy. Sähkö-Köri Ab:lle, urakkahintana 3 861 000 mk (17. 10. 1 453 §); koulun lämmitys-, ilmanvaihto-, vesi- ja viemärilaitteista asennettuina hyväksyttiin Oy. Radiator Ab:n tarjous, suuruudeltaan 16 840 000 mk (31. 10. 1 541 §). Pohjois-Haagan kansakouluun tehtävien sähkötöiden suoritus annettiin M. Koistisen Sähköliike Oy:lle 3 975 000 mk:n urakkahintaan (31. 10. 1 536 §); koulun lämpö-, vesi- ja viemärilaitteista hyväksyttiin Oy. Radiator Ab:n tarjous, yhteishinnaltaan 12 360 000 mk (31. 10. 1 542 §). Haagan kansakoulun ovien ja ikkunoiden toimitus päätettiin antaa Harjavalta Oy:lle, hinta oli 2 485 931 mk liikevaihtoveroineen vapaasti tehtaalla (7. 11. 1 577 §). Töölön kansakoulun vesi- ja viemärijohtotyöt oikeutettiin talorakennusosasto tilaamaan vesilaitokselta (30. 12. 1 883 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan Lokomo Oy:ltä 1 kpl moottoritiejiyriä AJ12 kokonaishintaan 3 849 000 mk liikevaihtoveroineen vapaasti Tampereella toimitettavaksi toukokuussa (21. 2. 254 §).

Rakennusviraston osastopäälliköiden omalla vastuulla suoritettavien hankintojen ja urakoiden ylimmät rajat vahvistettiin seuraaviksi: tarveaineet (hankintaosasto) 6 milj. mk; työkalut, koneet ja muu kalusto (hankintaosasto) 1 milj. mk sekä urakat 2 milj. mk (7. 3. 320 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan Ab. Julius Tallberg Oy:ltä 6 kpl Atlas-merkkisiä siirrettäviä dieselmoottorikäyttöisiä ilmanpuristimia, mallia FR4VP, hintaan 2 205 000 mk/kpl, josta myönnettiin 5 %:n alennus, vapaasti tehtaalla Linnavuoressa liikevaihtoveroineen, toimitettavaksi 3 kpl huhtikuun lopulla ja 3 kpl toukokuun lopulla (7. 3. 324 §).

Edustajakseen Tekniska Föreningen-yhdistyksen 75-vuotisjuhlaan lautakunta valitsi rakennusneuvos H. Sysimetsän (21. 3. 402 §).

Rakennusvirastoa kehoitettiin antamaan kaksi kertaa vuodessa jäämäluettelo käsittelemättömistä asioista lautakunnalle; vuoden ensimmäinen luettelo oli annettava tammi-kuun kuluessa ja toinen elokuun puoliväliin mennessä. Kertomusvuoden elokuussa laadittavan luettelon yhteydessä oli jätettävä erikseen selostus valtuutettujen aloitteista (21. 3. 404 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan Lokomo Oy:ltä Teräsmies 5—8 -merkkisen kaivuukoneen laitteineen hintaan 9 535 750 mk liikevaihtoveroineen vapaasti Tampereella toimitettavaksi maalishuhtikuun vaihteessa tai viimeistään kesäkuussa 1955. Samalla lautakunta päätti kehottaa katurakennusosastoa tutkimaan kysymystä mainitunlaatuisten koneiden tehokkaasta käytöstä (28. 3. 435 §).

Lautakunta päätti antaa ruotsinkielisen työväenopiston rakennuksen suunnittelun arkkitehti W. Baeckmanille arkkitehtitaksan mukaisesta palkkiosta (28. 3. 444 §).

Nikkilän keskussairaalan maalaustyöt päätettiin antaa Maalaamo Zetterberg Oy:n suoritettaviksi hintaan 5 890 000 mk (4. 4. 485 §, 18. 4. 540 §); kaluston toimitus annettiin Oregon Oy:lle, hinta oli 2 991 365 mk (18. 4. 544 §).

Sähkölaitoksen tilaamien 14 muuntajarakennuksen rakentaminen päätettiin antaa urakalla Rakennus- ja insinööritoimisto Yrjö Karjalainen Oy:n suoritettavaksi (18. 4. 545 §) sekä kuuden muuntajarakennuksen rakentaminen rakennusliike Volume Oy:lle, jonka yhteishinta näistä oli 6 200 000 mk (16. 5. 691 §); Kruununhaan muuntamoaseman maalaustyöt annettiin Veljekset Lehtinen Maalaamo Oy:lle, urakkahintana 3 740 000 mk (25. 4. 588 §).

Katurakennusosasto oikeutettiin hankkimaan v. 1955 tarvitsemansa bitumiemulsio-määrä toiminimiltä Oy. Colas Ab., Oy. Ikopal Ab., Asfaltti Oy. Lemminkäinen sekä Rakennus-Oy. Cultor, tarjouksen mukaisin ehdoin ja siinä laajuudessa kuin osaston tarve, tehtaan toimituskyky ja emulsion laadun tarkkailusta saatavat kokemukset kulloinkin antavat aihetta (18. 4. 548 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan Suomen Auto Oy:ltä 7 kpl Fordson-Major diesel-traktoreita sosialiministeriön vahvistamaan hintaan n. 402 000 mk/kpl (2. 5. 621 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa hankintaosaston tilaamaan Oy. Ekströmin koneliik-keeltä Bray Dualoader-merkkisen kuormauskoneen hintaan £ 1 671.—. fob Lontoo, toimi-tettavaksi 4—6 viikon kuluessa tuontilisenssin myöntämisestä ja maksettavaksi rem-burssilla sekä kaksi Jones KL22-merkkistä liikkuvaa nosturia katurakennusosaston esit-tämine lisälaitteineen hintaan £ 2 389.—/kpl ja yhden Jones KL44 -merkkisen liikku-van nosturin lisävarusteineen hintaan £ 3 599.—. fob Lontoo, toimitettavaksi n. 8 viikon kuluessa remburssilla (2. 5. 623, 623a §).

Lautakunta oikeutti hankintaosaston tilaamaan Rolac Oy:ltä Jussi-keikkavaunun, mallia K23, hintaan 1 100 000 mk liikevaihtoveroineen vapaasti rautatievaunussa Varkau-dessa toimitettavaksi heti (9. 5. 663 §).

Lautakunta päätti talorakennusosaston ehdotuksesta, edellyttäen, että tarvittava li-senssi saadaan, hyväksyä Grassos Maschinenfabrieken N.V:n tarjouksen 7 ilmanjäähdyttä-jästä putkistoineen hintaan Hfl 26 300:—, fob Rotterdam/Amsterdam, sekä oikeuttaa talorakennusosaston allekirjoittamaan sopimuksen (23. 5. 715 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa katurakennusosaston antamaan kertomusvuonna suori-tettavat katujen päällystystyöt tarjouksia jättäneille liikkeille seuraavasti: Mannerhei-mintie—Kiskontien raitioteiden ylimenokohdan ja Tilkan sillan—Kiskontien välisiltä osilta Asfaltti Oy. Lemminkäiselle, Koskelantie Valtatie Oy:lle, Itämerenkatu Oy. Via-recta Ab:lle, Lauttasaarentie Rakennus Oy. Cultorille, Nurmijärventien pintakäsittely Asfaltti Oy. Lemminkäiselle, Kustaa Vaasantien pintakäsittely Rakennus Oy. Cultorille sekä Reijolantien valuasfaltointi Oy. Viarecta Ab:lle. Lisäksi oikeutettiin katurakennus-osasto antamaan muut päällystystyöt eri liikkeiden suoritettaviksi (23. 5. 719 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan liikennelaitokselta 6 kpl autoradiopuhelimia yhteishintaan 2 125 650 mk sekä lisäksi suorittamaan hankintaan liittyviä asennus- ym. kustannuksia 570 000 mk (6. 6. 774 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan Oy. W. Blumberg & Co Ab:ltä Faun-merkki-nen lakaisukone hintaan \$ 9 051, fob saksalainen satama, toimitusajan ollessa n. 6 viik-koa, maksuehdot remburssilla (6. 6. 776 §).

Hankintaosaston ehdotuksesta oikeutettiin osasto myymään Keinäsen Autoliike Oy:lle yksi astia kalsiumkloridia käypään hintaan (6. 6. 778 §).

Lautakunta oikeutti puisto-osaston siirtämään Siltasaarenkatu 12:n kohdalle istutetut lehmukset muualle talon purkamisen ja uudelleen rakentamisen vuoksi (6. 6. 779 §).

Puhtaanapito-osasto oikeutettiin tilaamaan tulevaa talvikautta varten tarvittavaa hiekoitushiekkaa J. V. Karlssonilta 30 000 m³ hintaan 575 mk/m³ tavanmukaisin ehdoin (13. 6. 812 §).

Lautakunta oikeutti hankintaosaston tilaamaan Oy. Suomen Sisu Ab:ltä kaksi Sisu K-25 -merkkistä kuorma-autonallustaa hintaan 1 725 000 mk/kpl liikevaihtoveroineen vapaasti Helsingissä ja Sören Berner & Co Oy:ltä kahdeksan De Soto S123 -merkkistä autoa hintaan n. 940 000 mk/kpl sekä kuusi De Soto S64 -merkkistä autoa hintaan n. 780 000 mk/kpl, siten että Sören Berner & Co Oy:ltä tilattavien autojen lopulliset hinnat vahvistaisi sosiaaliministeriön hinta-osasto (13. 6. 815 §).

Talin puhdistuslaitosta varten lautakunta päätti tilata Yleiseltä Insinööritoimistolta esipuhdistusaseman koneiston hintaan 7 474 000 mk, likavesipumput ja vesiaseman putkiston hintaan 21 318 000 mk, ilmastuslaitteet ja palautuslietepumput hintaan 13 499 000 mk sekä kaksi 100 m³:n kaasusäiliötä hintaan 3 640 000 mk, mikäli tarkoitukseen saataisiin Tanskan valuuttaa, tai kiinteään hintaan 5 441 000 mk; G. W. Berg & Co:ltä lietteenkäsittelylaitteet hintaan 8 381 000 mk, lietteenlämmityslaitteet hintaan 2 867 000 mk sekä kaasunpuhdistusaseman koneiston hintaan 3 299 000 mk; kaikki em. tilaukset toimitettaviksi vapaasti paikoilleen asennettuina (13. 6. 840 §). Voima- ja lämpöaseman koneistoksi tilattiin Oy. S. G. Tuderuksen tarjoamat kaksi National R4AP8 -merkkistä moottoria generaattoreineen ja lisätarvikkeineen hintaan 18 635 000 mk Talissa asennettuna sekä vuoden takauksella. Puhdistamoon tulevat mittarit päätettiin tilata Oy. E. Sarlin Ab:ltä hintaan 2 698 304 mk + liikevaihtovero Talissa asennettuna, kytkettynä ja käynnistettyinä sekä lisäksi hälytyslaitteet n. 200 000 mk:n arviohintaan (4. 7. 944 §). Puhdistamon koneaseman nosturi päätettiin tilata Kone Oy:ltä, hinta 1 036 000 mk + liikevaihtovero (31. 10. 1 555 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tekemään hankintasopimus kaupungin laitoksia varten tulevaksi lämmityskaudeksi Oy. Esso Ab:n kanssa polttoöljystä n:o 2 hintaan 10: 68 mk/kg kiinteistöihin ja 10: 38 mk/kg Otso-laivaan sekä Oy. Shell Ab:n ja Petko Ab:n kanssa polttoöljystä n:o 4 hintaan 7: 30 mk/kg (27. 6. 882 §). Myöhemmin lautakunta muutti päätöstään hyväksyen polttoöljy n:o 4:n hinnaksi 7: 70 mk/kg (12. 9. 1 270 §).

Lautakunta oikeutti hankintaosaston luovuttamaan Rakennusliike Aatto Huhtille 1 000 l:n Kaiser-merkkisen betoninsekoittajan, sillä ehdolla että ennen luovutusta asianomainen antoi pankkitakuun, joka vastasi määrältään sekoittajan arvoa vakuudeksi siitä, että kaupunki sai tilalle kuukauden kuluessa luovutuksesta maahan saapuvan samanlaisen sekoittajan (4. 7. 921 §).

Hankintaosasto oikeutettiin vahvistamaan Oy. Esso Ab:n hankintatarjous, joka koski 750 000 l bensiiniä hintaan 30: 38 mk/l liikevaihtoveroineen sekä 120 000 l moottoripetrolia hintaan 16: 20 mk/l liikevaihtoveroineen vapaasti säiliössä Helsingissä toimitettavaksi n. 1 vuoden kuluessa (1. 8. 1 041 §).

Hankintaosasto oikeutettiin tilaamaan Konetuote Oy:ltä kaksi Eagle-merkkistä kai-vontyhjennysautoa korotettuun hintaan 1 833 900 mk/kpl (20. 6. 857 §, 1. 8. 1 042 §).

Lautakunta päätti antaa talorakennusosaston entiselle koneinsinöörille Y. Laaksoselle tehtäväksi ammattikoulun saniteetti- ja konetöiden loppuvalvonnan 20 000 mk:n ja lastensairaalan osalta vastaavan tehtävän 120 000 mk:n suuruudesta korvauksesta. Korvaukset maksettiin ao. rakennusmäärärahoista (1. 8. 1 072 §).

Lautasaaren äitiysneuvola- ja kirjastorakennukseen tulevien lämpö-, ilmanvaihto- ja viemärlaitteiden työn suoritus päätettiin antaa toiminimi Oy. Vesijohtolalle urakkasummaan 3 094 500 mk (1. 8. 1 073 §).

Osuuskunta Suomen Messuille annettiin lupa sijoittaa mainosilmapallo Savilan pumpuasema-alueelle 20. 9. — 11. 10. väliseksi ajaksi, sillä ehdolla että osuuskunta vastasi kaikesta mahdollisesta vahingosta ja kustannuksista (29. 8. 1 179 §).

Hankintaosasto oikeutettiin ostamaan Oy. Metro-Auto Ab:ltä Pobeda-merkkinen henkilöauto hintaan 628 180 mk toimitettavaksi heti varastosta Helsingissä, mikäli kaupunginhallitus hyväksyisi ko. auton hankittavaksi (5. 9. 1 214 §).

Hankintaosasto oikeutettiin sopimaan Oy. Shell Ab:n kanssa n. 750 tonnin suuruisen

kaasuöljymäärän toimittamisesta rakennusviraston ja muiden kaupungin laitosten tarvetta varten hintaan 16: 40 mk/kg ja muutoin sovituin ehdoin (19. 9. 1 295 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa Helsingin kaupungin rakennusviraston työpajan ammattiosaston pitämään toistaiseksi kuukausikokouksiaan työpajan ruokailuhuoneessa kunkin kuukauden viimeisenä maanantaina klo 16.15 alkaen (26. 9. 1 333 §).

Hankintaosasto oikeutettiin sopimaan Oy. Esso Ab:n kanssa 2 000 tonnin suuruisen määrän polttoöljyä n:o 4 toimittamisesta Suvilahden voimalaitokselle hintaan 7: 30 mk/kg sekä sovituin ehdoin (26. 9. 1 347 §).

Talorakennusosasto oikeutettiin tilaamaan arkkitehti A. Blomstedtilta suomenkielisen työväenopiston lisärakennuksen lopulliset suunnitelmat arkkitehtitaksan mukaisesta palkkiosta (17. 10. 1 456 §).

Lautakunta päätti tilata sanoma- ja aikakauslehdet v:ksi 1956 rakennusvirastoon esityksen mukaisesti (31. 10. 1 532 §).

Kivelän sairaalan hermotautirakennuksen ja uuden lämmönjakelukeskuksen lämmitys-, ilmanvaihto- ja saniteettilaitteiden suunnitelma päätettiin tilata Insinööritoimisto Torsten Krancilta (31. 10. 1 540 §).

Lautakunta päätti oikeuttaa rakennusviraston työpajan ammattiosaston pitämään joulujuhlansa työpajan ruokahuoneistossa 10. 12. (5. 12. 1 776 §).

Länsisataman huoltorakennuksen perustyöt päätettiin antaa urakalla Rakennus-insinööritoimisto Erkki Paloheimo & Co:n suoritettavaksi toiminimen tarjoamaan hintaan 8 553 500 mk (12. 12. 1 805 §).

Lautakunta päätti antaa korttelissa n:o 303 olevissa kahdessa puurakennuksessa suoritettavat putkityöt Suomen Hissi ja Lämpöjohto Oy:lle 5 350 000 mk:n urakkahintaan (12. 12. 1 806 §).

Lautakunta päätti hankintaosaston esityksestä oikeuttaa osaston hyväksymään Oy. Petko Ab:n ilmoittaman hinnankorotuksen polttoöljylle n:o 4 2: 20 mk/kg, Oy. Shell Ab:n ilmoittaman hinnankorotuksen polttoöljylle n:o 4 n. 2 mk/kg sekä Oy. Esso Ab:n ilmoittaman hinnankorotuksen polttoöljylle n:o 2 —: 90 mk/kg (19. 12. 1 838 §).

Lautakunta päätti kehottaa rakennusvirastoa neljännesvuosittain esittämään lautakunnalle selvityksen omien autojen käytöstä virkamatkoihin sekä päätti ottaa huomioon seuraavana vuonna talousarvioehdotusta laatiessaan lautakunnan jäsenen Salaman ehdotuksen kyseisen menoerän merkitsemisestä erillisenä talousarvioon (30. 12. 1 876 §).

Luonnospiirustukset Haagan tontille n:o 1 korttelissa n:o 29084 rakennettavaa paloasemaa varten päätettiin tilata professori A. Pernajalta (30. 12. 1 884 §).

Hankintaosaston suorittamat lippujen ja lipputankojen vuokraukset kertomusvuoden aikana hyväksyttiin (10. 1. 34 §, 7. 2. 170 §, 7. 3. 321 §, 18. 4. 535 §, 9. 5. 661 §, 6. 6. 768, 771, 773 §, 4. 7. 920 §, 15. 8. 1 115 §, 29. 8. 1 189 §, 5. 9. 1 212 §, 3. 10. 1 366 §, 7. 11. 1 579 §, 5. 12. 1 775 §).

Lippujen, lipputankojen, viirien, soihtujen, penkkien, pöytien, laululavojen sekä tervapatojen uudet vuokrat vahvistettiin (6. 6. 770 §).

Hankintaosasto oikeutettiin antamaan vuokralle erilaisia koneita ym. seuraavasti: 10 nostotaljaa puolustusministeriölle, vuorokausivuokra 100 mk/kpl (18. 4. 532 §); 200 l:n kourakauha urakoitsija J. Karlssonille, vuokra 750 mk/vrk tavanmukaisin sekä eräin lisäehdoin (4. 7. 923 §); käsikäyttöinen nosturi panostaja H. Ilmoselle 50 mk:n vuorokausivuokrasta (4. 7. 924 §) sekä pastori P. Päivänsalolle 100 mk:n vuorokausivuokrasta (5. 9. 1 213 §); betoninsekoittajaa vuokrattiin autonkuljettaja P. Pihlille (1. 8. 1 046 §), koneenkäyttäjä E. Rautiaiselle (1. 8. 1 047 §), rakennusmestari O. Krögerille (15. 8. 1 132 §) sekä viilaaja O. Turulle (22. 8. 1 134 §). Vuokraehdot olivat tavanmukaiset, vuokra vaihteli 250—750 mk/vrk; sammakkopumppu vuokrattiin Puistolan Puistotien huvilanomistajille, vuokra 250 mk/vrk (1. 8. 1 059 §) sekä keskipakois- ja imukalvopumppu evers-tiluutnantti H. Vihtolille, molemmat 250 mk:n vuorokausivuokrasta (5. 9. 1 216 §); käsikäyttöinen jyry vuokrattiin Idrottsföreningen Kamraterna sekä Helsingfors Skridsko-klubb -nimisille yhdistyksille, vuokrana 50 mk/vrk (14. 11. 1 624, 1 625 §); ilmanpuristin vuokrattiin seuraaville henkilöille: rakennusmestari K. Böstman, panostaja R. Wink, koneenkäyttäjä A. Aatrala, porari E. Nyholm, autonkuljettaja A. Kuikka, rakennusmestari V. Virtanen, kirvesmies L. Heinonen, rakennusmestari L. Tohka, palokorpraali A. Ahlfors, kanslianhoitaja A. Purhonen, autoilija H. Stellberg, aputyöntekijä J. Lindroos, talonmies P. Suonikko, autonkuljettaja H. Helenius, peltiseppä Y. Kankkunen, palomes-

tari O. Lyly sekä konemestari Y. Sädevirta. Vuorokausivuokra oli 2 500 mk, vuokraus-
ehtojen mukaan suoritti vuokraaja kuljetuskustannukset, poltto- ja voiteluaineiden hinnat
sekä koneenkäyttäjän palkan ja sitoutui vastaamaan koneelle mahdollisesti aiheutuneesta
vahingosta (16. 5. 687, 688 §, 13. 6. 839 §, 20. 6. 860 §, 1. 8. 1 045, 1 058 §, 8. 8. 1 082,
1 083 §, 22. 8. 1 137 §, 29. 8. 1 186, 1 191 §, 5. 9. 1 208, 1 211, 1 215 §, 12. 9. 1 252 §, 19. 9.
1 292, 1 305 §, 26. 9. 1 331 §).

Edellisten lisäksi oikeutettiin hankintaosasto antamaan vuokralle konttorikoju Hel-
singin kirkkojen yhteisen kokouksen toimikunnalle, vuokra 150 mk/vrk (29. 8. 1 187 §);
neljä käymäläkojua Helsingin Vapputoimikunnalle (18. 4. 559 §) sekä yhden käymäläkojun
Helsingin Luistelijat -nimiselle yhdistykselle (28. 11. 1 717 §) edelliset 100 mk:n ja jälkim-
mäinen 50 mk:n vuorokausivuokrasta; tanssilava vuokrattiin Herttoniemen oppikoulu-
yhdistykselle, vuokra 1 500 mk/vrk kuljetuskustannuksineen (13. 6. 814 §); 200 puiston-
penkkiä, vuokra 25 mk/vrk, ja 200 paperikoria, vuokra 10 mk/vrk, vuokrattiin Suomen
Messut osuuskunnalle (5. 9. 1 209 §); 200 m kumiletkua vuokrattiin 300 mk:n vuorokausi-
vuokrasta Helsingin Vapputoimikunnalle (25. 4. 572 §); lumiaitaa vuokrattiin Suomen
Ilmailuliitolle 350 m, Idrottsföreningen Kamraterna -nimiselle yhdistykselle 1 000 m,
Fennada Filmi Oy:lle 400 m, Helsingin Kisaveikoille 500 m sekä Suomen Autoklubille 50 m
(23. 5. 710 §, 27. 6. 883, 884 §, 19. 9. 1 294 §, 26. 9. 1 332 §); vuokra vaihteli 1:50 — 6
mk/vrk. Suomen Demokratian Pioneerien Liitolle luovutettiin 700 m lumiaitaa vuokratta
sekä samoin Pelastusarmeijalle 65 m (6. 6. 772 §, 20. 6. 859 §).

Hankintaosasto oikeutettiin myymään käytöstä poistettua irtaimistoa mm. seuraav-
asti: Svedala-merkkinen kivenmurskaaja herra T. Niemiselle 65 000 mk:n hinnasta
(7. 3. 322 §); ompelukone kalustonhoitaja I. Holmströmille 2 000 mk:n hinnasta (29. 8.
1 190 §); Chrysler-merkkinen henkilöauto ylikonemestari H. Vauhkoselle 150 000 mk:sta
(24. 10. 1 481 §) sekä karkkilumiaura herra A. Blombergille 30 000 mk:sta (12. 12. 1 802 §).

Lautakunta oikeutti hankintaosaston myymään varastossa olevan käytöstä poistetun
irtaimiston huutokaupalla kertomusvuoden toukokuun aikana (9. 5. 665 §).

Käyttövaroistaan lautakunta päätti myöntää 4 600 mk rakennusmestari K. Liljebegin
ja 4 000 mk työnjohtaja R. Hakalan hautajaistilaisuuksissa laskettavia seppeleitä varten
(14. 2. 221 §, 4. 7. 943 §); 5 500 mk diplomi-insinööri T. Tarkalle teknillisen hygienian
luentokursseille osallistumista varten (25. 4. 592 §) sekä 24 000 mk rakennusmestari
G. Böstmanin, H. Holmbergin ja O. Sundholmin osallistumista varten työnjohtajien
johtamistaidollisiin kursseihin (28. 11. 1 733 §). Lisäksi päätettiin lautakunnan käyttö-
varoista suorittaa lautakunnan eräitä tutustumiskäyntejään varten käyttämän liikenne-
laitoksen linja-auton vuokratkustannukset (11. 8. 1 087 §, 22. 8. 1 142 §).

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle, lautakunnille ym. asioista, jotka mm. koski-
vat: määrärahojen ja lisämäärärahojen puitteissa suoritettavia korjaus-, muutos- ja uudis-
töitä ym. sairaaloissa (10. 1. 26 §, 9. 5. 657, 658 §, 23. 5. 713 §, 3. 10. 1 367 §), kansakouluis-
sa (24. 1. 110 §, 16. 5. 690 §, 29. 8. 1 183 §, 12. 9. 1 260 §, 17. 10. 1 457 §, 7. 11. 1 590 §,
28. 11. 1 720 §) ja Toivolan koulukodissa (14. 11. 1 640 §), syväjäädäytämässä (14. 2.
212 §, 15. 8. 1 130 §), vanhusten asuntoloissa (2. 5. 631 §, 23. 5. 727 §), pääpaloasemalla
(4. 7. 932 §, 5. 9. 1 218 §) ym. virastoissa ja rakennuksissa (14. 3. 356 §, 18. 4. 539, 549 §,
2. 5. 629 §, 23. 5. 717 §, 29. 8. 1 180a §, 24. 10. 1 476, 1 494 §, 7. 11. 1 575 §, 28. 11. 1 721,
1 724 §, 12. 12. 1 804 §, 30. 12. 1 880 §); eräiden yksityisten ym. vahingonkorvausano-
muksia (10. 1. 29 §, 14. 3. 358 §, 6. 6. 795 §, 19. 12. 1 829 §); valtioneuvostoa, Suomen
Pankkia ja valtionarkistoa varten louhittujen kalliosuojien tunneleita koskevan kaupun-
ginhallituksen päätöksen eräiden kohtien muuttamista (10. 1. 29a §); määrärahojen siirtoa
sekä tilien ylittämisoikeutta (10. 1. 36 §, 24. 1. 108 §, 31. 1. 143a, 151, 152 §, 7. 2. 180 §,
4. 7. 933 §, 12. 9. 1 251 §, 31. 10. 1 533, 1 554 §, 14. 11. 1638, 1 645 §, 21. 11. 1 668 §,
28. 11. 1 719 §, 12. 12. 1 797, 1 813 §, 19. 12. 1 827 §, 30. 12. 1 877 §); Oulunkylän varasto-
alueen rakennussuunnitelman ym. hyväksymistä (10. 1. 39 §); piirustusten hyväksymistä
(24. 1. 112 §, 21. 2. 246, 247 §, 14. 3. 361 §, 28. 3. 439 §, 18. 4. 537 §, 2. 5. 624, 625 §, 5. 12.
1 762, 1 763 §); eräiden määrärahojen käyttöoikeutta sekä suoritettujen töiden kustan-
nusten maksamista (24. 1. 121 §, 31. 1. 150, 153 §, 4. 4. 488 §, 2. 5. 628 §, 13. 6. 832 §,
12. 9. 1 259 §, 31. 10. 1 538 §, 21. 11. 1 675 §, 19. 12. 1 828 §, 30. 12. 1 885 §); maksetta-
vaksi määrättyjen vahingonkorvausten tai sakkojen korvaamista ao. henkilöille (31. 1.
139, 149 §, 10. 10. 1 428 §); katu-, viemäri- ja vesijohtotöitä sekä määrärahojen saamista
tarkoitukseen (7. 2. 181, 182 §, 21. 2. 255 §, 14. 3. 374, 375, 376 §, 28. 3. 456 §, 25. 4. 590 §,

16. 5. 696, 700 §, 15. 8. 1 122 §, 10. 10. 1 417 §, 17. 10. 1 462 §, 14. 11. 1 628 §, 21. 11. 1 679 §, 5. 12. 1 767 §, 19. 12. 1 832 §, 30. 12. 1 906 §); Maunulan saha-, höyläämö- ja kuivaamorakennusten myyntiä sekä koneiston ym. luovutusta (14. 2. 210a §, 28. 2. 299 §); Vallilan muuntoaseman rakennussuunnitelmaa (28. 2. 286 §); lautakunnan talousarvioehdotusta (28. 3. 433 §, 26. 8. 1 146 §); tuhoutuneen omaisuuden poistamista luetteloista tai korvaamista (25. 4. 589 §, 23. 5. 720 §, 15. 8. 1 114 §, 19. 9. 1 300 §, 3. 10. 1 373 §, 14. 11. 1 637 §); pysäköimisautomaattien hankintaa (9. 5. 651 §); Kaupunkiliiton ansiomerkkien jakoa henkilökunnalle (16. 5. 683 §); yleisiä käymälöitä (6. 6. 789 §, 8. 8. 1 081 §); Aleksis Kiven patsaan ympäristön järjestelyä (13. 6. 813 §, 29. 8. 1 185 §); rakennusviraston huoneistoym. tiloja (20. 6. 852, 853 §, 19. 12. 1 824 §); talorakennus-, katurakennus- ja puisto-osaston rakennusohjelmaa (30. 6. 887 §); katujen puhtaanapitokysymyksiä (3. 10. 1 365 §, 12. 12. 1 799 §, 30. 12. 1 895 §); työaikaa rakennusviraston töissä pimeänä vuodenaikana (10. 10. 1 418 §); määrärahan myöntämistä kertomusvuoden työttömyystöitä varten (24. 10. 1 489 §); koillisen runkotien osan pituusleikkauksen vahvistamista (14. 11. 1 631 §); selvitystä kaupungin kiinteistöjen tasakattojen rakenteesta ja korjaamisesta (21. 11. 1 674 §); talorakennusosaston viien 1955—1956 työllisyystilanteen aiheuttamia toimenpiteitä (21. 11. 1 676 §); Oulunkylän asemakaava-alueen osan viemäroimissuunnitelmaa sekä viemäroimiskustannusten osittelua (19. 12. 1 835, 1 836 §) sekä Herttoniemen jätevesipuhdistamon suunnitelman hyväksymistä (19. 12. 1 837 §). Lisäksi annettiin lukuisia lausuntoja viranhaltijain ja työntekijäin palkkakysymyksistä, opintomatkalle lähettämisestä tai kursseihin osallistumisesta, virkojen perustamisesta tai täyttämisestä sekä virkavapauden myöntämisestä ym.

Lausuntoja kaupungihallitukselle, lautakunnille ym. annettiin asioista, jotka mm. koskivat: rakennus-, muutos-, korjaus- ym. töitä sekä hankintoja syväjäädymässä (14. 2. 213 §, 4. 4. 481 §), sairaaloissa (14. 2. 222 §, 14. 3. 371 §, 18. 4. 542, 543 §, 6. 6. 796 §, 13. 6. 831 §, 20. 6. 871—873 §, 4. 7. 927 §, 12. 9. 1 262 §, 19. 9. 1 299 §, 3. 10. 1 368 §, 17. 10. 1 451 §, 14. 11. 1 636 §), kunnalliskodissa (21. 2. 249 §, 4. 4. 478 §, 1. 8. 1 035 §), kansa- tai ammattikouluissa (14. 3. 372 §, 18. 4. 541 §, 6. 6. 788 §, 13. 6. 830, 836 §, 4. 7. 928, 929 §, 1. 8. 1 037, 1 040 §, 29. 8. 1 181 §, 3. 10. 1 383 §, 7. 11. 1 576 §), kirjastoissa (4. 4. 479 §, 12. 9. 1 261 §), lastenkodeissa ja -tarhoissa (4. 4. 480, 483 §, 4. 7. 926, 930 §, 3. 10. 1 369 §, 14. 11. 1 635 §), paloasemilla (4. 7. 931 §, 5. 12. 1 765 §) sekä muissa rakennuksissa ja laitoksissa (10. 1. 22 §, 21. 2. 251 §, 4. 4. 484, 487 §, 23. 5. 728 §, 20. 6. 874 §, 1. 8. 1 036 §); puisto- ja istutustöitä (10. 1. 42 §, 7. 2. 172, 174 §, 2. 5. 617 §, 6. 6. 781, 783—785 §, 20. 6. 854 §, 4. 7. 918 §, 1. 8. 1 069 §, 29. 8. 1 184 §, 5. 9. 1 230 §, 26. 9. 1 329, 1 330 §, 14. 11. 1 623 §); pysäköintimittarien sijoitusta (17. 1. 83 §); kaupungin työturvallisuustoiminnan järjestämisestä (24. 1. 106 §); asemakaavaehdotuksia (24. 1. 113 §, 14. 2. 230, 231 §, 4. 4. 490 §); puistoalueen luovutusta Mäkelän kansakoulun käyttöön (24. 1. 122 §); kunnallisten sauna- ja pesulaitosten perustamista (31. 1. 142 §, 14. 3. 362, 363 §); pintaveden puhdistuslaitoksen rakentamista Nikkilän sairaalaa varten (14. 2. 215 §); avustusanomuksia (21. 2. 252 §, 7. 3. 333 §); kaupungin rakennustöissä esiintyneitä epäkohtia koskevaa välikysymystä (28. 2. 300 §); eräiden talorakennusosaston työntekijöiden irtisanomista (28. 2. 288 §); vahingonkorvausasioita (28. 2. 280 §, 7. 3. 332 §, 6. 6. 798 §, 1. 8. 1 061—1 068 §, 19. 9. 1 303 §, 10. 10. 1 428 §, 21. 11. 1 680 §, 30. 12. 1 893 §); Katajanokan II varastorakennuksen suunnittelukilpailua (7. 3. 327 §); Alkoholiliikkeen pistoraiteen alueen puhtaana- ja kunnossapitokorvauksen perimistä (14. 3. 357 §); puhtaana-pito-osaston käytössä olevien alueiden vuokria (14. 3. 359 §); poliisitalojen rakentamista (14. 3. 366 §, 5. 9. 1 222 §); valtionavun anomista kunnallisille rakennushankkeille (14. 3. 367 §); rakennusten kattamisessa etenkin tasakatoille asetettavaa takuuaikaa (21. 3. 412 §); alueen vuokralleantoa Verkkosaaresta (4. 4. 473 §); puutarhatuotteiden tukku-kauppa-alueen varaamista (4. 4. 476 §); Kauppatorin rannan vartijakojon uusimista (4. 4. 486 §); piirustusten hyväksymistä (4. 4. 497 §, 6. 6. 790 §, 13. 6. 824—826 §, 20. 6. 870, 876 §, 1. 8. 1 071 §, 15. 8. 1 129, 1 131 §, 14. 11. 1 634 §); Lauttasaaren katu- ja viemärikustannusten osittelua (2. 5. 633—635 §, 7. 11. 1 584 §); katujen rakennus- ja kunnostustöitä (9. 5. 659, 660 §, 4. 7. 936 §, 1. 8. 1 029 §, 15. 8. 1 120 §, 29. 8. 1 177 §); höyläämön ja kuivaamon rakentamista Oulunkylän varastoalueelle (9. 5. 666 §); elintarvikekeskuksen uuden tehtaan ja varaston rakentamista (23. 5. 711 §); nuorison liikennekulttuurin tehostamista (23. 5. 726 §); urheilu- ja leikkikenttien sekä leikkipaikkojen rakentamista ja kunnostamista (13. 6. 818 §, 20. 6. 862, 864 §, 4. 7. 919 §); lämpö-

johtokanavien rakentamista (13. 6. 820 §, 21. 11. 1 678 §, 28. 11. 1 729 §); Stadionin etukentän pölynsidontaa (13. 6. 838 §); uimapaiikkojen kunnostamista Tammisalossa (20. 6. 863 §); sosiaalivirastotalon rakentamista ja suunnittelukilpailun julistamista (20. 6. 869 §); Alppipuiston ulkoilmanäyttämön rakennussuunnitelmaa (4. 7. 934 §); Etelä-Kaarelan—Herttoniemen välisen puhelinkaapelin laskemista kaupunkialueelle (1. 8. 1 023 §); katupuhtaanapitokysymyksiä (1. 8. 1 026 §, 29. 8. 1 172 §, 12. 12. 1 798 §, 30. 12. 1 888, 1 891, 1 896 §); väestönsuojan rakentamista Kruununhaan muuntajarakennukseen (1. 8. 1 032 §); Selvaag-rakennustavan käyttöä (1. 8. 1 070 §); retkeilymajan rakentamista Stadionin pohjoiskaarten alle (8. 8. 1 078 §); valituksia Pasilan kaatopaikan ympäristölleen aiheuttamista haitoista (29. 8. 1 174, 1 175 §); koillisen runkotien kaupungin alueelle rakennettavan jatkeen suunnitelman vahvistamista (29. 8. 1 176 §); edustajan valintaa Otaniemen—Lehtisaaren—Kuusisaaren kylätien hoitokuntaan (5. 9. 1 231 §); kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajien sekä vuositilitarkastajien v:n 1954 kertomuksia (12. 9. 1 246, 1 247, 1 248 §); lasten päiväkodin rakentamista Vartiokylään (19. 9. 1 297 §); nuorisotalon rakentamista Vallilaan (26. 9. 1 343 §); työväenopistojen rakennussuunnitelmia (26. 9. 1 344, 1 345 §); Lauttasaaren liikenneväylien parantamiskysymyksiä (3. 10. 1 375 §, 21. 11. 1 682, 1 683 §); Niittyläntien eräiden tonttien rakennuskustannusten korvauksia (3. 10. 1 381 §, 24. 10. 1 491 §); yleisiä käymälöitä, niiden poistamista tai rakentamista (10. 10. 1 419 §, 30. 12. 1 887, 1 889, 1 890, 1 894 §); kadonneiden työkalujen korvaamiskysymystä (17. 10. 1 448 §); Etelä—Suomen Voimaosakeyhtiön muuntajan kuljetuslupaa (24. 10. 1 486 §); hiekan varastointialueen vuokralleantoa (24. 10. 1 488 §); Veronmaksajain Keskusliiton kaupungin rakennus- ym. toiminnan tehostamista koskevia ehdotuksia (31. 10. 1 529 §); Längin puron alajuoksun perkaamista (31. 10. 1 550 §, 14. 11. 1 627 §); Tolarintien sadevesiojien täyttämistä (31. 10. 1 551 §); Tammisaloon kiinteistönomistajien anomusta eräiden ko. alueella olevien puutteellisuuksien korjaamisesta (31. 10. 1 552 §); katu-, viemäri- ym. töiden antamista myös yksityisille urakoitsijoille (31. 10. 1 556 §, 12. 12. 1 812 §); uuden sillan rakentamista Hevossalmen yli (7. 11. 1 587 §); eri toimikuntien ja komiteain mietintöjä (8. 11. 1 593 §, 28. 11. 1 709 §, 5. 12. 1 759, 1 760 §, 30. 12. 1 870 §); aloitetta koneiden ym. hankinnoissa noudatettaviksi ohjeiksi (21. 11. 1 665 §); ammattioppisopimuksia koskevaa kaupunginreviisorin esitystä (21. 11. 1 667 §); puolustuslaitoksen hallintaan kuuluvien kaupungin alueella olevien saarien asunto- ym. olosuhteita (28. 11. 1 708 §); rakennusviraston työsopimussuhteessa olevien rakennusmestarien ja työnjohtajien palkkauskysymyksiä (28. 11. 1 711 §, 5. 12. 1 761 §); eräiden virkanimikkeiden muuttamisesitystä (12. 12. 1 795 §); järjestelytoimiston ehdotusta työntekijäin työkirjaksi (30. 12. 1 871 §); kuorma-ajurien taksan korottamista (30. 1. 1 874 §) sekä virastotalon rakentamista Kruununhakaan (30. 12. 1 879 §).

Edellä olevien lisäksi lautakunta antoi joukon lausuntoja, jotka koskivat: viemärien ja vesijohtojen rakentamista sekä yksityisten anomuksia niiden käyttö-, yhdistämis- tai rakennuslupien myöntämisestä; kortteleiden korkeustasojen vahvistamista; katujen risteysten järjestelyä; katujen levitystä; pysäkkien sijoitusta sekä suojakorokkeiden tai -kai- teiden rakentamista; kylä- ym. teiden rakentamista tai kunnossapitoa sekä kaupungin osallistumista ko. kustannuksiin; erilaisia autoliikennettä koskevia kysymyksiä, kuten liikennelupa-anomuksia, autojen painorajan määrittämistä yms.

Rakennusvirasto

Lautakunnan alaisena toimi kaupungininsinööri W. Starckin johdolla rakennusvirasto, joka jakautui kanslia-, talorakennus-, katurakennus-, puisto-, hankinta-, puhtaanapito- sekä tiliosastoihin.

Rakennusviraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 421.

Rakennusviraston viranhaltijat. Avoimena olleisiin virkoihin valittiin kertomusvuonna eri osastoihin seuraavat viranhaltijat:

Kansliaosastoon: 29. palkkaluokan asiamiehen virkaan varatuomari T. J. Lehtinen 1.6.

Talorakennusosastoon: 30. palkkaluokan arkkitehdin virkaan diplomiarkkitehti H. Methner-Borgström 18. 3., kahteen 26. palkkaluokan arkkitehdin virkaan diplomiarkkitehdit H. E. Ijäs ja E. Larkka, molemmat 1. 5., 27. palkkaluokan koneinsinöörin virkaan diplomi-insinööri A. Jokela 1. 10., 23. palkkaluokan osastosihteerin virkaan varatuomari H. E. Quick 3. 9., 19. palkkaluokan osastokamreerin virkaan kirjanpitäjä G. B. Forsblom

1. 4., 19. palkkaluokan piirtäjäksi V. Tuhkanen 16. 11., 14. palkkaluokan kirjanpitäjäksi R. Koskela 1. 5. sekä rakennusmestariksi P. Helenius sopimuspalkalla 13. 2.

Katurakennusosastoon: 30. palkkaluokan piiri-insinööriin virkaan diplomi-insinööri K. P. Suomela 1. 5., kolmeen 25. palkkaluokan apulaisinsinööriin virkaan diplomi-insinööri A. J. Aarvala 1. 5. sekä insinöörit E. B. Jantunen 1. 7. ja E. A. Pietikäinen 1. 6., 23. palkkaluokan osastosihteerin virkaan varatuomari R. K. Hartio 1. 10.

Hankintaosastoon: 24. palkkaluokan apulaishankintapäällikön virkaan toimistopäällikkö U. E. Tervonen 4. 4., 29. palkkaluokan työpajainsinööriksi insinööri E. V. Katajisto v:n 1956 alusta lukien, 9. palkkaluokan toimistoapulaisiksi P. Holm 16. 11. ja A. Huusko-nen 1. 12.

Tiliosastoon: 15. palkkaluokan kirjanpitäjän virkaan E. Rosenberg 16. 5.

Rakennusviraston eri osastoista erosivat tai siirtyivät eläkkeelle seuraavat henkilöt: Kansliaosastosta: asiamies R. O. Parviainen 31. 5.

Talorakennusosastosta koneinsinööri Y. G. Laaksonen 31. 7., osastokamreeri H. E. Sylvander 30. 4., rakennusmestari O. Jäntti 1. 4. sekä toimistoapulainen K. Ruotsalainen 4. 4.

Katurakennusosastosta: piirtäjä G. Zschauer 8. 4. ja toimistoapulainen T. Airas 17. 12.

Hankintaosastosta: työpajainsinööri P. K. Lappalainen 18. 9., esimies U. Telin 1. 4., varastonhoitaja E. G. Kurejoki 1. 11. sekä toimistoapulaiset E. Helenius 30. 9. ja K. Sirel 31. 10.

Puhtaanapito-osastosta: apulaishuhtaanapitoapäällikkö K. G. Andersson 12. 7.

Tiliosastosta: kirjanpitäjä G. B. Forsblom 30. 3.

Talorakennusosaston rakennusmestari H. Eriksson kuoli 26. 1.

Työntekijäin lukumäärä. Seuraavasta taulukosta ilmenee rakennusviraston eri osastojen työntekijäin lukumäärä kunkin kuukauden lopussa:

Kuukausi	Katurakennusosasto	Puhtaanapito-osasto	Talorakennusosasto	Puistoosasto	Hankintaosasto	Yhteensä
Tammikuu	1 354	1 062	1 035	116	257	3 824
Helmikuu	1 451	1 048	985	134	255	3 873
Maaliskuu	1 551	961	967	128	246	3 853
Huhtikuu	1 442	825	940	155	246	3 608
Toukokuu	1 404	671	944	380	245	3 644
Kesäkuu	1 167	628	999	481	243	3 518
Heinäkuu	1 162	627	1 023	463	239	3 514
Elokuu	1 150	636	999	403	236	3 424
Syyskuu	1 140	606	966	395	238	3 345
Lokakuu	1 130	603	918	339	238	3 228
Marraskuu	1 128	610	879	278	239	3 134
Joulukuu	1 100	1 006	880	134	238	3 358

Työntekijäin vuosilomat. Vuosilomaa myönnettiin 4 218 työntekijälle yhteensä 84 205 päivää seuraavasti:

Lomapäivien luku	Katurakennusosasto	Puhtaanapito-osasto	Talorakennusosasto	Puistoosasto	Hankintaosasto	Yhteensä
1	4	—	238	46	—	288
2	6	6	159	42	—	213
3	8	5	111	39	—	163
4	9	5	76	47	—	137
5	5	20	68	74	—	167
6	2	6	36	23	2	69
7	2	3	38	5	2	50
8	—	2	12	5	1	20
9	3	4	29	3	—	39
10	9	5	25	1	1	41
11	6	2	7	4	—	19
12	12	11	45	8	6	82
13	—	1	9	3	—	13

Lomapäivien luku	Katura- rakennus- osasto	Puhtaana- pito-osasto	Talo- rakennus- osasto	Puisto- osasto	Hankinta- osasto	Yhteensä
14	3	1	8	3	—	15
15	7	2	12	3	1	25
16	3	1	10	3	3	20
17	3	—	2	2	—	7
18	17	37	42	6	6	108
19	4	1	5	—	1	11
20	8	3	10	3	1	25
21	52	44	76	19	22	213
22	10	7	10	1	1	29
23	3	—	—	—	—	3
24	10	8	8	—	1	27
25	42	57	57	5	19	180
26	34	26	48	10	15	133
27	318	162	320	103	94	997
28	2	—	—	2	—	4
29	9	—	—	1	—	10
30	503	179	151	79	69	981
31	14	—	—	—	—	14
32	24	—	—	—	—	24
33	29	—	1	—	1	31
34	10	—	—	—	—	10
35	7	—	—	—	—	7
36	42	—	1	—	—	43
Lomaa nauttineita yhteensä	1 220	598	1 614	540	246	4 218
Lomapäiviä yhteensä	33 046	14 393	22 813	7 613	6 340	84 205

Tapaturmat. Kertomusvuoden aikana vahingoittui tapaturmaisesti 920 työntekijää, joille tämän perusteella suoritettiin vahingonkorvausta 13 235 280 mk. Invalideiksi joutuneen 3 työntekijän puolesta maksettiin elinkorkorahastoon 7 314 720 mk. Tapaturmista aiheutuneet kustannukset olivat näinollen yhteensä 20 550 000 mk. Työntekijät olivat vakuutetut Vakuutusyhtiö Pohjolassa siten, että kaupunki vastasi kaikista vakuutuksista aiheutuneista menoista.

Talorakennusosasto

Osaston vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat kertomusvuoden lopussa kaupungin-arkkitehti, I apulaiskaupunginarkkitehti, II apulaiskaupunginarkkitehti, yliarkkitehti, työpäällikkö, kahdeksan 30. palkkaluokan arkkitehtiä, kuusi 28. palkkaluokan arkkitehtiä, neljä 26. palkkaluokan arkkitehtiä, neljä 30. palkkaluokan rakennusinsinööriä, 28. palkkaluokan rakennusinsinööri, 25. palkkaluokan rakennusinsinööri, 30. palkkaluokan koneinsinööri, 28. palkkaluokan koneinsinööri, 27. palkkaluokan koneinsinööri, viisi piirtäjä, lämmöntarkkailija, osastosihteeri, osastokamreeri, kirjanpitäjä, kanslisti ja yhdeksän toimistoapulaista. Eräitä avoimina olevia virkoja hoitivat viransijaiset.

Osaston palveluksessa oli lisäksi tilapäisesti arkkitehtejä, sisustusarkkitehtejä, insinöörejä, opiskelijoita, toimistoapulaisia, maalarimestari, puhelinkeskuksen hoitaja ja vahtimestari, jotka palkattiin tilapäisen työvoiman määrärahasta tai työmäärärahoista. Henkilökuntaan kuului vielä 35 vakinaista rakennusmestaria sekä vaihteleva määrä ylimääräisiä, työmäärärahoista palkattuja rakennusmestareita.

Eräät kiireelliset rakennussuunnittelut oli edelleen uskottava yksityisille arkkitehti-toimistoille. Samoin oli välttämätöntä käyttää urakoitsijaliikkeitä eräiden töiden suorituksessa.

Kertomusvuonna suoritettiin uudisrakennustöitä ja suuria muutos- ja lisärakennustöitä, jotka jatkuivat v. 1956, seuraavissa laitoksissa ja rakennuksissa: lastensairaala, Nikkilän sairaalan keskusrakennus, Koskelan kunnalliskodin uudet henkilökunnan asunotat sekä A- ja C-rakennukset, Tervalammen työlaitos, Lauttasaaren kansakoulun siipirakennus, Pohjois-Haagan ja Maunulan kansakoulut sekä ent. Fordin tehdasrakennus.

Kertomusvuonna loppuun suoritetuista uudis-, muutos- ja lisärakennustöistä mainittakoon seuraavat: Kivelän sairaalan henkilökunnan asunotat ja uusi laboratorio-osasto,

Auroran sairaalan hoitohenkilökunnan asuntolat, tuberkuloosiparantolan lämpökeskus, Nikkilän sairaalan vedenpuhdistuslaitos ja vesitorni, Metsolan, Taivallahden, Tehtaan-kadun ja Etelä-Kaarelan kansakoulut, poikien ammattikoulu, Vallilan kesäteatterin sekä Brahen leikkipuiston kaitsijarakennus.

Muiden laitosten laskuun suoritetuista uudis- ja lisärakennuksista mainittakoon Mariankatu 22:n muuntamorakennus, 21 muuta muuntamorakennusta sekä Maunulan leikki-puiston rakennus.

Lisäksi suoritti talorakennusosasto kertomusvuoden aikana huomattavan määrän korjaus- ja kunnostamistöitä kaupungin eri laitoksissa.

Työvoima vaihteli, ollen 985 työntekijää tammikuun ensimmäisellä viikolla ja 888 joulukuun viimeisellä viikolla ja oli suurin, 1 035 työntekijää, 23. — 29. 1. välisellä viikolla. Työvoiman viikkokeskimäärä koko vuoden aikana oli 862 työntekijää (939 v. 1954).

Kaupungille kuuluvien rakennusten ja huoneistojen korjausta ja kunnossapitoa varten oli talousarvioon merkitty yhteensä 236 028 080 mk:n suuruinen määräraha. Näiden töiden kustannukset nousivat 217 960 150 mk:aan, joten määrärahan säästö oli 18 067 930 mk.

Uudis- ja muutosrakennustöitä varten oli talousarvioon varattu yhteensä 1 590 774 400 mk:n suuruinen määräraha. Suoritettujen töiden kustannukset nousivat 1 205 723 246 mk:aan.

Tämän lisäksi siirrettiin v:sta 1954 määrärahoja yhteensä 536 494 540 mk. Suoritettu-jen töiden kustannukset nousivat 333 491 118 mk:aan. Määrärahan säästöstä, 203 003 422 mk, siirrettiin 195 048 352 mk v:een 1956 suorittamatta jääneitä töitä varten ja jäännös, 7 955 070 mk, palautettiin kaupunginkassaan.

Tämän lisäksi suoritettiin töitä, joita varten määräraha oli myönnetty kaupunginval-tuuston tai kaupunginhallituksen käyttövaroista. Kaupungin muille virastoille ja laitok-sille suoritetuista töistä laskutettiin yhteensä 216 295 675 mk.

Kokonaiskustannukset talorakennusosaston töistä kertomusvuonna nousivat 1 973 470 189 mk:aan (2 029 280 975 mk v. 1954).

Suorittamatta jääneitä töitä varten siirrettiin 686 535 858 mk v:een 1956.

Osasto käsitteli 1 203 diaariin vietyä asiaa ja antoi niistä lausuntoja yleisten töiden lautakunnalle ja muille kunnan hallintoelimille.

Kesälomaa myönnettiin 1 614 työntekijälle (1 737 v. 1954), yhteensä 22 813 päivää. Kustannukset mainituista lomista olivat 38 034 721 mk (36 731 194 mk v. 1954). Sairas-lomien kustannukset olivat 20 991 011 mk (18 082 265 mk v. 1954). Hautausapua makset-tiin 395 080 mk (362 982 mk v. 1954). Vapaapäiväpalkat nousivat 1 292 243 mk:aan (2 638 023 mk v. 1954).

Kustannukset vakinaisten viranhaltijain ja tilapäisen työvoiman palkkauksesta nousi-vat seuraaviin määriin: vakinaiset virat ylityökorvauksineen 54 726 136 mk ja tilapäinen työvoima ylityökorvauksineen 2 437 684 mk, yhteensä 57 163 820 mk (v. 1954 38 311 698 mk).

Rakennusviraston koneinsinöörin ylivalvontaan kuuluvien laitosten luku lisääntyi kertomusvuonna yhdellätoista. Uusien kattiloiden lukumäärä oli 30 ja yhteinen tulipinta on 201 m². Laitoksia oli vuoden lopussa yhteensä 153.

Seuraavasta taulukosta selviää kattiloiden luku, laatu ja keskisuuruus:

	Tulipinta, m ²		
	Luku	Yhteensä	Keskimäärin kattilaa kohden
<i>Höyrykattilat</i>			
Korkeapainekattilat	20	1 353	68.0
Matalapainekattilat	107	2 083	19.5
Yhteensä	127	3 436	—
<i>Lämminvesikattilat</i>	225	3 515	15.6
Kaikkiaan	352	6 951	—

Kertomusvuoden kuluessa suoritetuista töistä mainittakoon seuraavat: saniteettitöi-den valvonta ja lopputarkastus jäljempänä mainituissa rakennuksissa: kunnalliskodin

A-rakennus ja III asuntolaryhmä, poikien ammattikoulu, Auroran lastensairaala sekä I ja II asuntolaryhmä, Taivallahden ja Tehtaankadun kansakoulut, Nikkilän sairaalan uusi keskusrakennus, Kruununhaan muuntoasema ja Kumpulan avouimala; työselitys ja työn valvonta seuraavissa rakennuksissa: Auroran sairaalan III ja IV asuntolaryhmä, Lauttasaaren kirjastorakennus, Pohjois-Haagan ja Maunulan kansakoulut, Tervalammen työlaitoksen talli- ja pesularakennus sekä Kallion leikkikentän kaitsijanrakennus; saniteettitöiden suunnittelu: Länsisataman huoltorakennus, kunnalliskodin V asuntolaryhmä, Talin puhdistuslaitos, kaksi rakennusta korttelissa n:o 303, liikennelaitoksen puku- ja pesuhuonerakennus, Nikkilän sairaalan vedenpuhdistuslaitos sekä koneasema, Marian sairaalan I ja II kirurginen osasto, kaasulaitos, Toivolan koulukoti, Töölön kansakoulu ja Käpylän ruotsalainen kansakoulu; työn valvonta: Auroran sairaalan uusi korkeapainekattila ja tuberkuloosiparantolan uusi lämpökeskus; alustava suunnittelu: Kivelän sairaalan lämpökeskus ja mielitautien osasto. Talorakennusosaston suorittamia korjaustöitä suunniteltiin ja valvottiin; lisäksi laadittiin useita pienehköjä suunnitelmia osaston arkkitehtien kanssa.

Polttoaineen kokonaiskulutus oli 34 691.51 tn koksiksi redusoituna.

Katurakennusosasto

Henkilökunta. Katurakennusosastoon kuuluivat kertomusvuonna katurakennuspäällikkö, apulaiskaturakennuspäällikkö, yli-insinööri, 7 piiri-insinööriä, 8 insinööriä, 7 apulaisinsinööriä, tp. insinööri, 2 kemistiä, 3 laboraattoria, 56 rakennusmestaria, 7 mittaus-tekniikkaa, ylikonemestari, asemakonemestari, 7 konemestaria, 3 koneenhoitajaa, 5 piirtäjää, osastokamreeri, 18 toimistoapulaisia ja tp. apulaisvahtimestari. Vuoden alussa oli avoinna apulaiskaturakennuspäällikön, 2 piiri-insinöörin, 30. palkkaluokan insinöörin, 28. palkkaluokan insinöörin, 3 apulaisinsinöörin, 20. palkkaluokan rakennusmestarin ja 9. palkkaluokan toimistoapulaisen virat.

Kertomusvuoden aikana perustettiin osastolle osastosihteerin virka, joka täytettiin 1. 10. lukien.

Vuoden lopussa oli osastolla avoinna 2 apulaisinsinöörin, 18. palkkaluokan piirtäjän ja 2 toimistoapulaisen virkaa.

Vuoden alussa oli ylimääräisinä viranhaltijoina katurakennusosaston palveluksessa 12 rakennusmestaria, 5 työnjohtajaa, 3 konemestaria, puhdistuslaitoksen hoitaja, tuntikirjuri ja 8 mittausmiestä. Kertomusvuoden aikana tapahtuneet muutokset huomioiden oli vuoden päättyessä osastolla ylimääräisinä viranhaltijoina 10 rakennusmestaria, 5 työnjohtajaa, 4 konemestaria, puhdistuslaitoksenhoitaja, tuntikirjuri ja 8 mittausmiestä.

Osaston kirjoissa olleiden työntekijöiden lukumäärä oli kertomusvuoden alussa 1 156, lopussa 1 090 ja keskimäärin 1 141. Lukumäärä oli suurin, 1 168, viikolla 29. 6.—4. 7. ja pienin, 1 090, viikolla 25. 12.—31. 12. Kaikkiaan oli työssä keskimäärin 956, suurimman määrän ollessa 1 057 viikolla 2.—8. 1. ja pienimmän 460 viikolla 17.—23. 7.

Työttömyystöissä oli varatyöntekijöitä 1. 1.—28. 5. välisenä aikana keskimäärin 279. Lukumäärä oli suurin, 419, viikolla 27. 3.—2. 4.

Vuosilomaa oli työntekijöillä yhteensä 33 046 työpäivää. Työttömyystöissä olleille maksettiin lisäksi lomakorvausta yhteensä 1 084 päivältä. Varsinaisena lomakautena 1. 5.—30. 9. oli samanaikaisesti lomalla keskimäärin 215 työntekijää, ollen lukumäärä suurin, 636, viikolla 17.—23. 7. Sairauslomalla, tapaturmat mukaanluettuna, oli vuoden I:llä kolmanneksella keskimäärin 104, II:lla kolmanneksella keskimäärin 68 ja III:lla keskimäärin 91. Koko vuoden keskiarvo oli 88. Prosenteissa laskettuna oli sairauslomalla kirjoissa olevasta määrästä keskimäärin 7.69 % ja työssä olevasta määrästä keskimäärin 9.18 %.

Työntekijäin keski-ikä oli 43 vuotta, työttömyystöissä 46 vuotta. Tapaturmien lukumäärä oli 289 eli 30.23 % työssä olleiden työntekijöiden keskimäärästä 956. Työttömyystöissä oli tapaturmien lukumäärä 40. Tapaturmien aiheuttamia poissaoloja oli 3 648 työpäivää, joka vastaa 1.259 % keskimääräisen työntekijämäärän, 956, mukaan lasketusta työpäivien summasta.

Työpäivien luku kertomusvuonna oli 303. Tapaturmailmoituksia tehtiin 329 (437) ja 155 (39) eläkettä selvitetiin.

Osastolle tuli kaikkiaan 1 674 kirjelmää (1 296), joista 453 oli yleisten töiden lautakun-

nalta, 203 kaupunginhallitukselta, 7 kiinteistövirastolta, 19 palkkalautakunnalta, 20 maistraatilta, 11 urheilu- ja retkeilylautakunnalta, 35 hankintaosastolta, 35 kaupungin-insinööriltä tai rakennusviraston osastoilta, 490 kaupungin muilta virastoilta tai lautakunnilta, 4 muilta kunnilta, 34 valtion virastoilta sekä 363 yksityisiltä.

Osastolta lähetettiin 1 568 (1 515) kirjelmää, joista 303 lausuntoa yleisten töiden lautakunnalle, 505 kaupungininsinööreille tai rakennusviraston osastoille, 375 kaupungin muille virastoille, 24 valtion virastoille, 8 muille kunnille sekä 353 yksityisille.

Saapuneita laskuja oli 5 084 ja lähetettyjä 1 155. Lisäksi vietiin kirjoihin 52 jakolistaa, 52 tarveainevaraston laskua ja 12 kirjoitustarvikelaskua sekä tehtiin laskut kuukausittain katurakennusosaston varastoistaan ostamista tarveaineista. Sairausavustusten maksu-määräyksiä oli 1 922, lopputilejä 532, vuosilomien maksu-määräyksiä 483, hautausavus-tuksia 10 sekä muita ylimääräisiä maksuja 117.

Suunnittelutoimistossa laadittiin 229 piirustusta (204). Muualta tulleita piirustuksia oli 828 (679). Viemärin korkeusilmoituksia annettiin alan liikkeille vesilaitosta varten yhteensä 331 (344). Viemäriiliittämisiä suoritettiin viemäriiliittämislaitosten mukaan 177. Kadun aukaisemislupia annettiin yksityisille rakentajille 293 (230).

Kadut ja tiet. Kertomusvuoden talousarvioon oli varattu katujen, teiden ja yleisten paikkojen korjauksiin ja kunnossapitoon Kantakaupungin alueella 55 000 000 mk, josta käytettiin 46 925 322 mk. Esikaupunkialueella oli vastaavaan tarkoitukseen varattu va-roja 46 000 000 mk, josta käytettiin 39 890 881 mk.

Tielaboratorion toiminta jatkui entiseen tapaan. Tutkimukset kohdistuivat pääasiassa kestopäällystetöiden valvontaan sekä kiviaines- ja betoniputkitutkimuksiin. Eri näytteitä tutkittiin 428 kpl, ja jakaantuivat ne tutkimusalojen mukaan seuraavasti: kestopäällystet-teet 98, bitumiemulsiot 8, kiviainekset betonia varten 123, betoniputket 63, betonisuhteitukset 17, maanäytteet routatutkimuksia varten 4, maanäytteet eri tarkoituksiin 86, vesinäytteet 1, bitumit 16 sekä muut näytteet 12. Näistä suoritettiin yhteensä 1 161 eri analyysiä tai määritystä.

Mittaus- ja tutkimustöihin käytettiin kertomusvuonna yhteensä 8 031 087 mk. Mittaus- ja tutkimustöissä oli 7 mittausteknikkoa ja 8 kuukausipalkkaista mittausmiestä. Kesä-kuukausina oli lisäksi 2 harjoittelijaa sekä keskimäärin 5 tilapäistä mittausmiestä. Em-määrärahoilla suoritettiin yhteensä 288 eri mittaus- ja tutkimustyötä.

Liikenteen järjestelyä varten oli talousarviossa 8 500 000 mk, lisäksi saatiin ylittää ti-lejä 1 milj. mk, joten kaikkiaan käytettiin 9 500 000 mk.

Katujen ja teiden päällysteitten uusimiseen oli kertomusvuonna käytettävissä kaik-kiaan 46 524 021 mk, josta käytettiin 29 810 338 mk.

Katujen ja teiden päällysteitten korjaukseen, kunnossapitoon ja uusimisiin käytettiin bitumiemulsiota 740 232 kg, jolla päällystettiin: 6 992 m² uutta katu- ja kanavia päällystettiin 6 061 m², paikkauksia suoritettiin 97 100 m² ja pintausta 70 053 m². Paikkaus-massaa käytettiin 148 627 kg. Vanhaa ja uutta nupukiveystä korjattiin ja tehtiin yhteensä 10 637 m². Uutta noppa- eli konekiveystä tehtiin 2 387 m², josta tilaustyönä 1 248 m², vanhaa korjattiin 751 m². Kenttäkiveystä korjattiin 200 m² sekä vanhaa betonikäytävää 955 m². Uutta reunakiveä laskettiin 8 722 jm, vanhaa oikaistiin ja laskettiin uudelleen 5 516 jm.

Lisäksi suorittivat yksityiset liikkeet osaston tilauksesta ajoratojen kestopäällystystä 99 049 m² ja pintakäsittelyä 33 779 m², jalkakäytävien, polkupyöriteiden ym. päällystystä 21 986 m² sekä kanavien päällystystä 23 774 m².

Talousarvioon merkityillä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä sekä edellisiltä vuosilta siirtyneillä määrärahoilla suoritettavia uusia katu- ja tietöitä sekä näihin verrattavia muita töitä varten oli kertomusvuonna käytettävissä määrärahoja yhteensä 564 427 501 mk, josta käytettiin 286 724 759 mk.

Kertomusvuoden aikana suoritetuista katu- ja tietöistä mainittakoon Munkkiniemen länsi- ja pohjoisosan katujen tasoitustyöt, Pohjois-Haagan katutöiden jatkaminen, Pakilantien rakentamisen aloittaminen, Maunulan katutöiden jatkaminen, Herttoniemen läntisen asuntoalueen etelä- ja pohjoisosan sekä itäisen asuntoalueen katutöiden jatkaminen, tieyhteyden parantaminen Laajasalon öljyvarastoalueelle, Lahden valtatie tasoitustöiden aloittaminen Tattariharjun ja kaupungin rajan välisellä alueella, Mannerheimintien uudelleen päällystämisen ja järjestelyn jatkaminen Kuusitieltä Lapinmäentielle sekä raitiotien pääteaseman tasoitustyöt Ruskeasuolla. Lauttasaaressa suoritettiin eräitä

alustavia asemakaavalain mukaisia katutöitä päällystämällä osa linja-autojen liikennöimiä katuja.

Katuvalaistus. Katuvalaistukseen käytettiin Kantakaupungin alueella ja sinisen alueen satamavalaukseen yhteensä 82 779 996 mk ja esikaupunkialueella 33 810 000 mk.

Yleiset vesipostit ja suihkukaivot. Yleisten vesipostien ja Kauppatorin ym. suihkukaivojen vedenkulutukseen, hoitoon, kunnossapitoon ym. oli määrärahoja käytettävissä 3 600 000 mk sekä kaupunginvaltuuston myöntämää ylitysoikeutta 246 182 mk eli yhteensä 3 846 182 mk, joka kokonaisuudessaan käytettiin.

Viemärien korjaukseen ja kunnossapitoon kertomusvuonna oli talousarvioon varattu Kantakaupungin aluetta varten 16 500 000 mk, lisäksi saatiin ylitysoikeutta 1 003 622 mk. Esikaupunkialueella oli vastaava määräraha 3 500 000 mk. Määrärahoista käytettiin Kantakaupungissa 17 503 622 mk ja Esikaupungeissa 2 488 847 mk.

Viemäriveriden puhdistuslaitosten käyttö- ja hoitokustannuksiin oli varattu 30 968 560 mk ja käytettiin 29 699 925 mk. Kustannukset jakautuivat eri laitosten osalle seuraavasti:

Laitos	Käyttö- ja korjauskustannukset sekä tonttien vuokrat, mk	Vakinaisen henkilöstön palkat, mk	Yhteensä, mk
Alppilan	938 880	—	938 880
Savilan	4 469 195	1 202 720	5 671 915
Nikkilän	690 419	432 160	1 122 579
Rajasaaren	13 250 556	4 340 920	17 591 476
Kyläsaaren	10 350 875	4 816 360	15 167 235
Yhteensä	29 699 925	10 792 160	40 492 085

Tuloja oli puhdistuslaitoksista seuraavasti: Kyläsaaren puhdistuslaitos, kaasusta 1 539 984 mk ja lietteestä 82 100 mk, Alppilan ja Rajasaaren puhdistuslaitokset, lietteestä 90 000 mk, yhteensä 1 712 084 mk.

Rajasaaren mekaanisesti puhdistettu vesimäärä oli 8 610 070 m³, josta biologisesti puhdistettiin 4 191 350 m³ eli 48.6 %. Kyläsaaren mekaanisesti puhdistettu vesimäärä oli 3 401 084 m³, josta biologisesti puhdistettiin 1 960 075 m³ eli 57.5 %. Osa likavedestä joutui virtaamaan tulvakynnysten ylitse kokonaan puhdistamatta.

Alppilan ja Nikkilän puhdistuslaitosten puhdistustuloksia tarkkailtiin pistokokein, Alppilassa 6 kertaa ja Nikkilässä 5 kertaa kertomusvuoden aikana. Keskimääräiset tulokset olivat: Alppilan puhdistuslaitoksessa viiden vuorokauden biokemiallisen (5 vrk BHK) hapenkulutuksen mukaan oli tulevan likaveden arvo 176 mg/l, mekaanisesti puhdistetun veden 132 mg/l ja biologisesti puhdistetun 30 mg/l. Vastaavat luvut Nikkilässä olivat: 266 mg/l, 150 mg/l ja 42 mg/l. Alppilassa oli koko laitoksen puhdistusteho 82.9 % ja Emmscher-kaivojen 24.9 %, Nikkilässä vastaavasti 84.1 % ja 43.5 %.

Rajasaaren puhdistuslaitokseen tulleen veden koko likamäärä (liimaistuna veden biokemiallisena hapenkulutuksena) oli 2 118 tn, Kyläsaarella 1 595 tn, mekaanisesti poistettiin lika-aineita Rajasaarella 560 tn ja biologisesti 603 tn sekä Kyläsaarella vastaavasti 599 tn ja 445 tn. Mereen johdettiin lika-aineita Rajasaarella 955 tn ja Kyläsaarella 551 tn. Puhdistusteho oli Rajasaarella 54.9 % ja Kyläsaarella 65.5 %.

Laitokseen jääneet liukenemattomat aineet:

Laitos	m ³	kg	Orgaanisia aineita, kg	Kivennäisaineita, kg
<i>Rajasaari:</i>				
Viemäriverdestä	6 888	275 500	195 600	79 900
Ylijäämälietteestä	468 200	1 404 600	729 000	675 600
Yhteensä	475 088	1 680 100	924 600	755 500
<i>Kyläsaari:</i>				
Viemäriverdestä	24 507	1 102 800	882 200	220 600
Ylijäämälietteestä	142 970	428 900	321 700	107 200
Yhteensä	167 477	1 531 700	1 203 900	327 800

Rajasaaren metaanikaasutuotanto oli 492 003 m³, joka käytettiin laitoksessa. Kyläsaaren tuottama metaanikaasu, 190 500 m³, myytiin kaasulaitokselle.

Kuivattua lietettä valmistui Alppilassa 223 m³, Nikkilässä 192 m³, Rajasaaressa 1 237 m³ ja Kyläsaaressa 1 164 m³, yhteensä 2 816 m³, josta myytiin 1 721 m³; Nikkilässä ajettiin lietettä omille pelloille 128 m³.

Laitoksen ylikuormituksen johdosta oli Rajasaaresta kuljetettava lietettä laivoilta kaatopaikalle 700 m³ ja kaivoista proomulla merelle 5 300 m³.

Kyläsaaren puhdistamon vesikaton ja kattotuolien korjaustyöt saatiin kertomusvuonna loppuun suoritetuiksi. Lisäksi suoritettiin eräitä pieniä vuosikorjauksia.

Lauttasaaressa sijaitsevan Heporaudan pumppuaseman rakentamista jatkettiin viimeistelyvaiheeseen saakka.

Herttoniemen puhdistuslaitoksen piirustukset valmistuivat, mutta rakennustöitä ei vielä kertomusvuonna aloitettu. Tarkoitukseen myönnetystä 35 milj. mk:n määrärahasta käytettiin ainoastaan 226 586 mk alustaviin töihin.

Talin puhdistuslaitoksen rakennustöitä jatkettiin kertomusvuonna. Koneaseman valutöistä saatiin valmiiksi n. 1/6, selkeyttämöistä n. 2/3. Ilmastusaltaiden pohjabetoni valettiin ja ulkoseinien laudoitus valmistui, samoin metaanisäiliö. Esipuhdistamon ym. perustyöt aloitettiin. Betonia valettiin kaikkiaan n. 2 100 m³, josta 1 850 m³ oli teräsbetonia, ja käytettiin em. valuihin terästä n. 140 tn. Työntekijämäärä oli vuoden alkupuolella keskimäärin 2 rakennusmestaria ja 40 työntekijää sekä 1. 6. lähtien n. 5 rakennusmestaria ja 70 työntekijää. Kertomusvuonna suoritettujen rakennustöiden kustannukset olivat 80 266 397 mk, joten puhdistuslaitoksen rakennustöihin oli 31. 12. 1955 mennessä käytetty yhteensä 85 172 872 mk.

Talousarvioon sisältyviä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli kertomusvuonna käytettävissä uusiin viemäriin sekä puhdistuslaitosten uudisrakennuksiin yhteensä 593 124 033 mk, josta käytettiin 218 014 644 mk.

Kertomusvuonna valmistui käyttöön otettuja viemäreitä seuraavat määrät: Ø 6" 70 m, Ø 9" 750 m, Ø 12" 5 089 m, Ø 15" 937 m, Ø 18" 513 m, Ø 60 cm 190 m, Ø 90 cm 24 m, Ø 130 cm 184 m ja Ø 150 cm 68 m, yhteensä 7 825 m sekä lisäksi 154 tarkastuskaivoa ja 71 sadevesikaivoa.

Kertomusvuoden aikana suoritetuista viemäritöistä mainittakoon aikaisemmin selostettujen pumppu- ja puhdistuslaitostöiden lisäksi seuraavat työt kustannuksineen: Munkkiniemen länsiosan viemärityöt 1 985 854 mk, Pohjois-Munkkiniemen kerrostaloon viemärit 29 549 438 mk, Talin puhdistuslaitoksen kokoojajohtotyöt 29 654 720 mk, Pohjois-Haagan II ja III asuntoalueen viemärityöt 5 946 453 mk, Herttoniemen läntisen ja itäisen asuntoalueen viemärityöt 22 102 143 mk ja 4 128 687 mk, ojien perkaus liitosalueella 7 441 216 mk sekä viemäriputkien asettaminen Lauttasaaren vesijohtotöiden yhteydessä 30 509 837 mk.

Viemärien uusimisiin oli kertomusvuonna käytettävissä 50 616 842 mk, josta käytettiin 25 758 856 mk. Uusittujen viemärien pituus oli yhteensä 1 145 m, josta määrästä oli Ø 12" 785 m, Ø 15" 27 m, Ø 18" 70 m, Ø 60 cm 60 m, Ø 90 cm 203 m ja puista 40 × 40 cm 8 m.

Kertomusvuonna saatiin valmiiksi 6 uutta palokaivoa, joiden kustannukset olivat 3 066 288 mk.

Urheilulaitteet. Urheilulaitteiden korjaus- ja kunnossapitoa varten oli kertomusvuoden talousarvioon varattu Kantakaupungin alueella 48 milj. mk, josta käytettiin 46 658 958 mk ja esikaupunkialueella 18 milj. mk, josta käytettiin 17 959 607 mk.

Urheilulaitteiden uudistöitä varten talousarvioon sisältyviä, kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämiä ja edellisiltä vuosilta siirtyneitä määrärahoja oli kertomusvuonna käytettävissä yhteensä 88 059 319 mk, josta käytettiin 61 743 567 mk.

Urheilulaitteiden uudistyskohteista oli suurin osa sellaisia, joissa työt jatkuivat vielä kertomusvuotta seuraavana vuonna. Kertomusvuonna valmistuneista huomattavista töistä mainittakoon: Väinämöisen urheilukentän koululaisten urheilupaikka, jonka kustannukset v. 1955 olivat 2 090 000 mk, Vallilan hyppyrimäki 417 595 mk, Velodromin speedway-rata 6 352 210 mk sekä Kumpulan avouimalan rakennustyöt, joitakin pieniä viimeistelyitä lukuunottamatta; uimalan rakennustöiden kustannukset kertomusvuonna olivat 21 531 228 mk.

Työttömyystöitä suoritettiin 1. 1.—28. 5. välisenä aikana, kustannukset olivat yhteensä 105 672 596 mk, jakautuen seuraavasti: kadun rakennus-, tasoitus- ym. työt Pitäjänmäen teollisuusalueella 8 203 865 mk, Teollisuus- ja Kuortaneenkadun risteyksessä 6 494 098 mk, Mäkelänkadulla 3 549 926 mk, Höyläämönkujalla ja Karvaamontiellä 13 353 106 mk, Siilitiellä 5 458 295 mk, Ritokalliontien ja Munkinpolun täydennystyöt 10 000 mk, Tattariharjun tiettyö 25 421 718 mk, Pitäjänmäen urheilukentän rakentaminen 6 540 252 mk, vesijohtotyöt Pitäjänmäellä 1 570 464 mk, vesijohdot Metsolan koulu—Itä-Pakila 6 121 055 mk ja Männikkötie—Tinasepätie 9 179 267 mk, Oulunkylän tunnelin viemärietyöt 8 026 778 mk, vesi- ja viemärijohtotyöt Särkiniementiessä 3 855 685 mk ja Vaskiniementiessä 7 888 087 mk.

Lisäksi suoritettiin katurakennusosasto kaupungin muille laitoksille, puhelinyhdistykselle ja yksityisille tilaustöitä, joista asianomaisia laskutettiin yhteensä 225 562 686 mk.

Tarveaineiden valmistus. Pasilan kivivarastoon ostettiin yksityisiltä hankkijoilta katujen päällystykseen tarvittavia kiviä seuraavin hinnoin: reunakiviä 8 824.16 jm 9 430 322 mk, kaarrekiä 566 jm 777 615 mk, nupukiviä 257.60 m² 286 600 mk, noppakiviä 1 194.50 m² 860 040 mk sekä kaivokiviä 22 sarjaa 132 000 mk, yhteensä 11 486 577 mk. Katukivivaraston kustannukset olivat yhteensä 12 862 574 mk.

Pasilan kivimurskaamossa valmistettiin sepeliä yhteensä 57 733 m³ (v. 1954 44 400 m³). Yksityisiltä kivimurskaamoilta ostettiin lisäksi sepeliä yhteensä 1 498 m³ 1 750 752 mk:n arvosta. Murskaamon kustannukset olivat yhteensä 39 749 237 mk.

Putkivalimossa valmistettiin kertomusvuonna erilaisia betonituotteita seuraavat määrät: muhviputkia Ø 4"—21" 15 549 kpl (v. 1954 12 618 kpl), uurreputkia Ø 60—150 cm 1 810 kpl (3 562 kpl), kaivonrenkaita Ø 100 cm ja kaivonkansia Ø 18"—120" yhteensä 1 354 kpl (osa erikoispiirustusten mukaan), sadevesikaivon pohjaosia 176 kpl, samojen lukko-osia 75 kpl, yläosia 161 kpl, välisiä 244 kpl ja tulppia 44 kpl sekä porrasaskeleita 24 kpl.

Putkivalimossa käytettiin sementtiä 714 864 kg (v. 1954 879 475 kg), betonisoraa 2 028 m³ (2 499 m³), sepeliä n:o 1 231 m³ (234 m³) ja n:o 3 279 m³ (498 m³), hienoa hiekkaa 51 m³, terästä raudoitukseen 50 466 kg (70 411 kg) ja sidelankaa 250 kg (300 kg). Sähkön kulutus oli 29 195 kwh, valokaasun 2 001 m³, vesijohtoveden 2 249 m³ ja lämmityshöyryn 589.4 tn.

Putkivalimon kustannukset olivat 25 793 555 mk. Tarveaineiden valmistus- ja hankintakustannukset olivat yhteensä 78 405 366 mk.

Kaikkien edellä mainittujen töiden kustannukset olivat lukuun ottamatta talousarvioon sisältyviä palkkoja, yhteensä 1 418 721 748 mk.

Puisto-osasto

Puisto-osaston henkilökunnan muodostivat kaupunginpuutarhuri, apulaiskaupunginpuutarhuri, työnjohtajien esimies, kasvihuonepuutarhuri, taimistopuutarhuri, seitsemän piiripuutarhuria, piirtäjä, kaksi toimistoapulaista, tp. toimistoapulainen ja neljä työnjohtajaa.

Työntekijäin lukumäärä oli suurin, 486, toukokuun kolmannella viikolla ja pienin, 92, joulukuun viimeisellä viikolla. Kaikkiaan oli työssä vuoden aikana 669 työntekijää ja keskimäärin viikottain 284. Vähennys edelliseen vuoteen verraten oli 6 henkeä.

Vuoden aikana kuoli kaksi työntekijää ja kuusi siirtyi eläkkeelle.

Sairaustapauksia oli 162. Sairauslomapalkkoja maksettiin 3 139 041 mk. Tapaturmia sattui 43.

Osastolle saapui kaikkiaan 344 ja lähetettiin 170 kirjelmää, joista 35 oli lausuntoa tai esitystä yleisten töiden lautakunnalle. Saapuneita laskuja oli 965 ja lähetettyjä 488. Maksumääräyksiä kirjoitettiin 745. Toimistossa laadittiin 55 piirustusta.

Kasvihuoneissa ja lavoissa kasvatettiin 25 735 kukkaryhmäkasveja. Kasvihuoneiden lämmitykseen käytettiin 29 280 kg koksia ja 1 773 m³ halkoja.

Taimistossa lisättiin ja sieltä siirrettiin puistoihin seuraavat määrät kasveja:

	Vuoden kuluessa lisätty, kpl	Istutettu puistoihin, kpl	Myyty	Toimistossa vuo- den lopussa, kpl	Lajikkeita
Lehtipuita	1 405	127	48	8 620	104
Havupuita	—	65	65	2 799	16
Koristepensaita	13 275	4 675	3 800	92 000	324
Köynnöskasveja	763	94	129	4 840	21
Perennoja	16 170	7 000	3 200	74 250	490
Kukkasipuleita	9 000	6 000	—	22 000	60

Varsinaiset istutusten korjaus- ja kunnossapitokustannukset olivat tilien mukaan yhteensä 87 519 280 mk.

Istutuksiin kohdistuneista vahingonteoista perittiin korvausta kaikkiaan 63 045 mk.

Leikkikenttätöiminnan vilkastuminen lisäsi jatkuvasti osaston työmäärää. Vanhoja leikkikenttiä aidattiin. Brahen kentälle rakennettiin kaitsijanrakennus. Kertomusvuonna tehtiin jälleen 11 betonista lasten hiekkalaatikkoa, 19 kiipeilytelinettä, 12 keinua ja 16 erilaista voimisteluvälinettä.

Talousarvion tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan varatuista meno-eristä käytettiin uusien puistojen rakentamiseen 38 169 073 mk.

Uusien puistojen rakentaminen aloitettiin keväällä ja työt jatkuivat lumen tuloon saakka. Kertomusvuoden aikana jatkettiin aikaisemmin aloitettuja Pirkkolan ja Papinmäentien, Metsäpurontien ja Koivikkotien, Susitien ja Karhutien, Mäntytien, Kuusitien ja Pihlajatie, Mäkeläntien ja Sofianlehdonkadun, Aleksis Kiven koulun rinteeseen, Vesilinnanmäen, Maunulan ja Intiankadun leikkikenttien, Hesperian, Paavalinkirkon pohjoispuolella olevan leikkikentän, Vallisaaren räjähdysonnettomuudessa kuolleiden muistomerkkin ja Taivaskallion puiston rakennustöitä. Kertomusvuonna aloitettiin leikkikentän rakentaminen Ensi linjan ja Eläintarhantien väliselle alueelle, Mäkeläntien ja Kuusitien väliselle alueelle, leikkikenttätöitä Linnankoskenkadun varrella, Tehtaanpuiston leikkikentän laajentaminen, eräitten lastentarhain pihamaitten kunnostaminen, leikkikentän rakentaminen Inarintien ja Ätsärintien väliselle alueelle, ruusutarhan uusiminen, leikkikentän rakentaminen Paloheinän korttelin n:o 49 länsipuolelle, Viipurinkadun ja Tivolintien kulmaan, Arttulan Sarkapellolle ja Urheilukadun puistoon. Raiviontien puisto Paloheinän alueella rakennettiin ja Luodon saaren puistossa suoritettiin perusparannustöitä.

Ruokamultaa ajettiin uusiin puistoihin 26 813 m³ ja käytäväSORAA hankittiin 935 m³.

Kaupunginhallituksen käyttövaroistaan myöntämällä varoilla kunnostettiin Herneasaarenkadun leikkikenttä, samoin Kallion urheilukentän nurmikko ja pensasaita, Tähtitorninmäen työmaaparakeihin järjestettiin sähkövalaistus ja suoritettiin vanhainkodin piha- ja puistotöitä.

Paitsi edellä mainittuja töitä suoritti osasto tilaustöitä rakennusviraston eri osastoille, kaupungin muille laitoksille sekä yksityisille yhteensä 13 297 030 mk:n arvosta. Näistä olivat huomattavimmat Kivelän sairaalan henkilökunnan asuntoloiden pihojen istutustyöt, nurmikoiden kunnostamistyöt Hesperian kansakoululla, Pitäjänmäen kansakoulun istutustyöt, Munkkiniemen ja Maunulan vanhusten asuntoloiden maastotöiden loppuun suorittaminen, nurmikoiden ja istutusten perustaminen Lapinlahdentie 5:een, Käärmetalon, Karhulinna, Tenholantie 3-5:n ja Hämeentie 63:n pihapuistojen kunnossapito. Lisämäärärahoja ja ylitysoikeuksia myönnettiin kunnossapitotileille yhteensä 3 959 035 mk sekä tuloa tuottamattomille pääomatileille 985 457 mk. Säästöä jäi kunnossapitotileille 683 371 mk. Tuloa tuottamattomilta pääomatileiltä siirtyi seuraaville vuosille tai säästy yhteensä 3 223 875 mk.

Puisto-osaston myynti tuotti 1 770 534 mk. Tästä summasta tuli ruukkukasvien ja leikkokukkien osalle 743 649 mk. Taimistotuotteita myytiin 250 260 mk:n arvosta. Kasvien vuokraus tuotti 303 534 mk, lannan ja mullan myynti 487 619 mk sekä pikkutaimien myynti 200 977 mk. Muita sekalaisia tuloja oli 94 400 mk.

Hankintaosasto

Hankintaosaston päätoimiston henkilökuntaan kuuluivat hankintapäällikkö, apulais-hankintapäällikkö, osastokamreeri, varastokirjanpitäjä, toimentaja, inventoija, yhdeksän vakinaista sekä yksi tilapäinen ja kaksi työmäärärahoilla palkattua toimistoapulaista.

Päävarastossa, Malminkatu 5, oli varastonhoitaja, apulaisvarastonhoitaja, varasto-esimies, varastokirjanpitäjä, kolme vakinaista toimistoapulaisista sekä yksi tilapäinen ja yksi työmäärärahoilla palkattu toimistoapulainen. Kussakin alavarastossa, Hakaniemessä, Ruoholahdessa, Töölössä, työpajan varastossa Toukolassa, Toukolan puutavaravarastossa ja Herttoniemen varastossa toimi esimiehenä varastoesimies. Näistä oli viisi vakinaista ja yksi työmäärärahoilla palkattu. Työntekijöitä oli kaikissa varastoissa vuoden lopussa yhteensä 79. Varastonhoitajaksi nimitettiin 1. 11. alkaen apulaisvarastonhoitaja E. A. Löthman.

Työpajassa oli työpajainsinööri, kaksi vakinaista ja viisi työmäärärahoilla palkattua työnjohtajaa, kaksi työmäärärahoilla palkattua konetarkastajaa, vakinainen piirtäjä, työmäärärahoilla palkattu suunnittelija, toimistoesimies, kirjanpitäjä, kaksi vakinaista toimistoapulaisista ja tilapäinen toimistoapulainen sekä työmäärärahoilla palkattu tuntikirjuri ja talonmies-lämmittäjä. Työntekijöitä oli työpajalla 31. 12. yhteensä 160. Työpajainsinööri P. K. Lappalainen, joka anoi eroa virastaan ja jolle lautakunta myönsi sen 19. 9. lukien, peruutti eroanomuksensa myöhemmin sekä valitti, koska yleisten töiden lautakunta ei suostunut muuttamaan päätöstään, aina korkeimpaan hallinto-oikeuteen saakka, joka ei vielä kertomusvuonna antanut asiassa päätöstä. Viran avoimena ollessa sitä hoitivat omien virkojensa ohella toimistoesimies N. W. Nyström ja työnjohtaja S. Linkosalmi.

Työpajan tuotantokomiteaan kuuluivat puheenjohtajana kaupungininsinööri W. A. Starck, varapuheenjohtajana työpajainsinööri P. K. Lappalainen (19. 9. saakka), sihteerinä seppä U. O. Järvinen ja varasihteerinä viilaaja A. H. Rantanen sekä muina jäseninä hankintapäällikkö M. Pulkkinen, toimistoesimies N. W. Nyström, autonasentaja U. Sipiläinen, peltiseppä P. J. Koponen, puuseppä L. A. Kotro ja suunnittelija T. E. Mattila. Varajäseninä olivat katurakennuspäällikkö Y. V. Virtanen, työnjohtaja V. V. Virtanen, sorvaaja N. A. R. Lauraeus, viilaaja S. Leppänen, autonasentaja P. A. O. Makkonen, maalari E. M. Weckroth, hitsaaja E. A. Dahlbom, I työnjohtaja S. Linkosalmi ja työnjohtaja P. A. O. Virtanen.

Kaupunginvaltuuston 9. 2. 1955 tekemä päätös kaupungin hankintatoiminnan uudelleen järjestelystä ja kaupunginhallituksen valtuuston päätöksen täytäntöönpanoa koskeva päätös 17. 2. 1955 lisäsivät huomattavassa määrässä osaston toimintaa. Näiden päätösten mukaan hankintaosaston on huolehdittava alaansa kuuluvien ja eräiden muidenkin tavarain hankinnoista ei ainoastaan rakennusvirastolle vaan kaikille muillekin kaupungin laitoksille. Niinpä ovat mm. nestemäisten polttoaineiden samoin kuin autojen hankinnat, liikennelaitoksen hankintoja lukuunottamatta, tulleet hankintaosaston hoidettaviksi. Näitä muille kaupungin laitoksille tapahtuvia hankintoja hoidettiin osaksi hankintasopimuksilla, jolloin tavara toimitettiin suoraan liikkeestä asianomaiselle tavarankäyttäjälle, osaksi tavaratoimituksina hankintaosaston varastoista.

Varastossa 1. 1. olleiden rakennusaineiden ja muiden tarvikkeiden arvo oli 258 551 543 mk. Vuoden aikana niitä ostettiin 597 248 778 mk:n arvosta ja annettiin käytettäväksi 659 183 210 mk:n arvosta. V:een 1956 siirtyneen rakennusaineiden ja tarvikkeiden arvo oli 196 617 111 mk.

Varastosta annettujen tavaroiden määrät jakautuivat rakennusviraston eri osastojen ja kaupungin muiden laitosten sekä yksityisten kesken seuraavasti: katurakennusosasto 117 863 042 mk, talorakennusosasto 281 840 282 mk, puhtaanapito-osasto 48 657 416 mk, puisto-osasto 3 062 297 mk, hankintaosasto 10 116 461 mk, rakennusvirasto ja tiliosasto 811 635 mk, työpaja 42 030 471 mk, satamalaitos 107 376 969 mk, muut kaupungin laitokset 26 608 124 mk, yksityiset 1 112 668 mk, erinäiset hyvitykset ja palautukset 19 703 845 mk, yhteensä 659 183 210 mk.

Työpajassa suoritettut työt jakautuvat rakennusviraston eri osastojen ja muiden kaupungin laitosten kesken seuraavasti: katurakennusosasto 12 608 433 mk, talorakennusosasto 40 179 422 mk, puhtaanapito-osasto 29 795 mk, puisto-osasto 4 607 022 mk, hankintaosasto 66 841 649 mk, satamalaitos 13 297 909 mk, muut kaupungin laitokset 10 206 965 mk, erinäiset hyvitykset ja palautukset 112 212 mk, yhteensä 147 883 407 mk.

Rakennusaine-, kone-, kalusto- ja kulutustarvikehankintojen kokonaisarvo kertomusvuoden aikana oli 929 471 460 mk. Hankintasopimuksilla kaupungin toisille laitoksille ja virastoille toimitettujen hankintojen arvo nousi noin puolen vuoden aikana 24 518 441 mk:aan.

Osasto sai vuokratuloja toisille kaupungin laitoksille ja yksityisille lainatuista työkaluista, työkoneista ja lipuista 2 126 898 mk.

Kertomusvuoden aikana osastolle saapui 2 486 kirjettä ja se lähetti 1 235 kirjettä. Laskuja saapui 10 197 ja lähetettiin 3 633.

P u h t a a n a p i t o - o s a s t o

Osaston tehtäviin kuului paitsi kaupungin katujen ja teiden ym. alueitten puhtaanapitoa mm. huolehtia yksityisten talonmistajien kanssa vahvistettujen sopimusten perusteella heille kuuluvista katupuhtaanapitovelvollisuuksista sekä jätteiden kuljetuksesta talojen pihoilta. Vuoden lopussa tehtiin katujen talvipuhtaanapidon uudelleen järjestämisestä ehdotus, jonka toteuttaminen jäi v:een 1956.

Toiminta jakaantui seuraaviin osastoihin: toimisto, katupuhtaanapito-osasto ja kiinteistöpuhtaanapito-osasto, johon kuuluivat yleiset mukavuuslaitokset ja jätteiden kaatopaikat sekä auto- ja työkalukorjaamo.

Toimisto muutti 1. 7. uuteen sähkölaitokselta vuokrattuun huoneistoon Malminrinne 6:een toimittuaan sitä ennen v:sta 1923 alkaen vanhassa kasarmirakennuksessa Mannerheimintien varrella. Uusi huoneisto oli tilavampi, valoisampi ja kaikin puolin mukavampi kuin aikaisempi.

Toimiston henkilökunta oli seuraava: osastopäällikkö, apulaisosastopäällikkö, kaksi insinööriä, osastokamreeri, toimentaja, neljä toimistoapulaista, joista yksi toimi kirjanpitäjänä, yksi laskuttajana ja kaksi työntekijäkortiston hoitajina. Osastossa työskenteli vielä kaksi tiliosaston alaista toimistoapulaista, toinen kassanhoitajana ja konekirjoittajattarena, toinen laskuttajana. Henkilökunnasta oli seitsemän viranhaltijaa sairauslomalla yhteensä 83 päivää. Apulaisosastopäällikön siirryttyä eläkkeelle jätettiin virka toistaiseksi täyttämättä.

Osastolle saapui kertomusvuonna 469 kirjelmää, joista kaupunginhallitukselta 42, kaupungininsinööriltä ja rakennusviraston muilta osastoilta 137, kaupungin muilta virastoilta 124, valtion virastoilta 4 sekä yksityisiltä toiminimiltä ja henkilöiltä 162. Osastolta lähetettiin 413 kirjelmää, kaupungininsinöörille ja rakennusviraston muille osastoille 176, kaupungin muille virastoille 115, valtion virastoille 16 ja yksityisille 106. Lisäksi käsiteltiin 17 kaupunginhallituksen lähetettä, joista annettiin lausunnot.

Laskuja hyväksyttiin 2 859 ja annettiin 2 032 sairausavustusta, vuosilomaa tai tapaturmavakuutusmaksua koskevaa maksumääräystä. Suoritetuista puhtaanapitotöistä lähetettiin 15 699, myydyistä jätteistä 29 ja sekalaisista töistä 1 258 laskua.

Katupuhtaanapito-osasto. Kaupunki oli jaettu 16 puhtaanapitopiiriin. Töiden valvonasta huolehti 9 vakinaista ja 8 tilapäistä työnjohtajaa ja työntekijäin keskimääräinen luku viikkoa kohden oli seuraava:

	Kesätoissa	Talvitöissä
Puhtaanapitotyöntekijöitä, miehiä	256	501
» naisia	16	55
Autonkuljettajia, kaupungin autojen	29	76
» oman auton	1	26
Ajureita, omine hevosineen	1	16
	303	674

Työntekijäin lukumäärä oli suurin 27. 2.—5. 3., jolloin se nousi 996:een ja pienin 10. 7.—16. 7., jolloin se oli 240. Työnjohtajista oli 2 sairauslomalla yhteensä 16 päivää. Työnjohtaja K. V. Lönnqvist siirtyi toukokuun alusta täysinpalvelleena eläkkeelle, hänen tilalleen valittiin 9. 5. työnjohtaja O. Kaskela.

Kantakaupunkialueella oli osastolla 370 sopimusta yksityisten katuosuuksien puhtaanapidosta. Näiden yhteinen pinta-ala oli 427 465 m². Lisäksi oli osastolla sopimukset 120 kaupungin omistaman talon kanssa, joiden katuosuuksien pinta-ala oli 230 249 m². Kaivopuistossa ja VI kaupunginosan huvila-alueella huolehti osasto rakennusjärjestyksen mukaan katupuhtaanapidosta ilman sopimuksia. Kustannukset jaettiin tontinomistajien kesken tonttien pinta-alojen mukaisessa suhteessa. Tämä puhtaanapito käsitti 41 275 m².

Vielä huolehti osasto Munkkiniemessä 154:n ja Herttoniemessä 115:n, Pirkkolassa 201:n, Maunulassa 10:n ja Pakilassa 109:n katuosuuden auraamisesta. Näiden yhteinen pinta-ala oli 114 645 m². Osaston hoidossa ollut kokonaispinta-ala oli pyörein luvuin 3 500 000 m².

Kertomusvuoden talvikausi oli erittäin vaikea osastolle ja aiheutti huomattavia määrärahan ylityksiä. Katupuhtaanapidotilejä ylitettiin yhteensä 106 071 891 mk. Työt aloitettiin maan paljaana ollessa klo 7 ja talvella klo 5, mutta vaikeimpina päivinä pyörivät osaston työkoneet läpi vuorokauden. Roskia kerättiin ja kuljetettiin kaatopaikoille 33 125 m³. Katujen kasteluun ja kauppatorien huuhteluun käytettiin 58 292 m³ vettä. Lunta kuljetettiin kaatopaikoille 217 097 m³ autoilla ja 39 028 m³ hevosilla eli yhteensä 256 125 m³ (v. 1954 115 232 m³). Lumenkaatopaikkoja oli eri puolilla kaupunkia yhteensä 26. Katujen ja teiden hiekoittamiseen käytettiin hiekkaa 35 139 m³ (20 400 m³).

Kiinteistöpuhtaanapito-osasto. Osaston toiminta oli jaettu neljään piiriin. Itäinen piiri käsitti Pitkäsillan pohjoispuolella olevat kaupunginosat. Piirin asema oli Kyläsaaren kohdalla ja sen yhteydessä oli sulatusvaja, missä talvisin sulatettiin jäätyneet makkiastiat. Läntinen piiri käsitti Pohj. Rautatienkadun pohjoispuolella ja rautatiealueen länsipuolella sijaitsevat kaupunginosat sekä Kruununhaan ja Katajanokan. Piirin asema oli Norden-skiöldinkadun varrella. Eteläinen piiri käsitti kaupungin eteläiset kaupunginosat. Pohjoinen piiri hoiti pohjoiset liitosalueet ja sen asema oli Pasilan kaatopaikalla. Tämän kaatopaikan lisäksi oli osastolla pienempiä kaatopaikkoja Malmilla ja Vartiokylässä. Lisäksi osasto huolehti makkilannan kuljetuksesta ja kaivojen tyhjennyksestä koko kaupungin alueella.

Töitä valvoi kolme vakinaista ja viisi ylimääräistä työnjohtajaa.

Työssä olleiden työntekijäin lukumäärä viikkoa kohden oli seuraava: autonkuljettajia, kaupungin autojen, 50, kuljettajia, oman auton, 14, autonapumiehiä 70, muita apumiehiä 12 sekä mukavuuslaitosten siivoojia 23, yhteensä 169 työntekijää.

Puhtaanapidettävien kiinteistöjen ja yleisten mukavuuslaitosten lukumäärä oli seuraava:

Kaupungin kiinteistöt:		Yksityiset kiinteistöt:	
Vuosisopimukselliset	113	Vuosisopimukselliset	1 740
Ylimääräiset	158	Ylimääräiset	1 245
Yleiset käymälät	33	Uudisrakennukset	179
Vedenheittopaikat	68		

Hajotuskaivojen tyhjennys suoritettiin 1 425 talossa. Lisäksi tyhjennettiin 332 sadevesikaivoa.

Kertomusvuonna kuljetettu jätemäärä ilmenee seuraavasta taulukosta:

L a a t u	Kaatopai- koille täytteenksi	Tilanomista- jille kaupun- gin läheisyy- dessä	Kuormattu ostajien ajo- neuvoihin	Yhteensä
	m ³			
Rikkoja, talous- ja paperijätteitä	320 574	3 241	—	323 815
Makkilantaa	—	3 527	342	3 869
Hajotuskaivojätteitä	—	3 720	—	3 720
Tuhkaa	31 963	—	—	31 963
Yhteensä	352 537	10 488	342	363 367

Osaston toimesta kuljetettiin Vartiokylään ja kuopattiin sinne 4 747 eläinten raatoa, joista koiria oli 216, kissoja 460, kyyhkysiiä 4 060 ja sekalaisia 11.

Korjaamo käsitti yleisen työkalukorjaamon, auto- ja rengaskorjaamot, pajan ja maa-laamon. Korjaamon töistä huolehti vakinainen esimies apunaan 2 tilapäistä kirjuria. Esimiehen valvontaan kuuluivat myös osaston autotallit. Osaston moottoriajoneuvokanta oli vuoden lopussa seuraavanlainen: kuorma-autoja 96, kasteluautoja 7, lakaisukoneita 2, tiehöyliä 22, auraus- ja harjatraktoreita 46, kaivotyhjennysautoja 4, moottoripyöriä 1, kuormauskoneita 19 ja lumilinkoja 2.

T i l i o s a s t o

Tiliosaston kassavirastona toimii rahatoimisto.

Tiliosaston henkilökunnan muodostivat kamreeri, pääkirjanpitäjä, kirjanpitäjä, kassanhoitaja, kahdeksan toimistoapulaista, joista kaksi työskenteli puhtaanapito-osastolla sekä lähetti.

Henkilökunnasta oli kuusi viranhaltijaa sairauslomalla yhteensä 76 päivää.

Tilitodisteita oli kertomusvuoden aikana 39 070, joista maksumääräyksiä 26 196, kassatositteita 8 295 ja muistiotodisteita 4 579, laskutuksia 18 763 ja lähetettyjä kirjelmiä 2 660.

Tiliosaston laajuus selviää seuraavasta menojen ja tulojen erittelystä: työmäärärahat edellisiltä vuosilta 710 509 785 mk, vuoden talousarviotyöt 3 604 526 510 mk, lähetetilin menot 4 713 663 915 mk, lähetetilin tulot 971 615 163 mk, ennakkovarat 50 661 725 mk, kaupungin muiden laitosten tilit 869 028 542 mk, ylimääräiset työt 402 787 431 mk, tarveaineet ja konepaja 1 135 884 096 mk, tuloveroennakko 300 738 090 mk, huoltokassa 77 370 432 mk, leski- ja orpoeläkekassa 686 100 mk, menojäämät 197 599 886 mk, tulojäämät 64 220 104 mk ja rakennusviraston tulot 552 741 458 mk.

Rakennusviraston käteiskassan rahanvaihto kertomusvuoden aikana nousi 275 672 308 mk:aan.
